

KRISLAI

Beprotybės tikslo siekimas
Turėtų būti galas
Tragedija S. Dakotoje
Pasiutęs generolas
Mūsų kalėjimai
Kaip su parengimais?

A. BIMBA

Izraelio aerodrome neseniai trijų japonų praves-ta masinė nekaltų žmonių skerdynė sukrėtė visą pasaulį. Sakoma, kad jie buvo arabų partizanų pasamdyti.

Nesinori tikėti. Juk tai kraštutiniausia beprotybė. O gal arabų priešų provokacija? Juk šia skerdynė jokio politinio tikslo nepasiekta. Dargi labai pakenkta kovojančių arabų prakilnam tikslui. Pakenkta jų prestižui.

Pilnai pateisinamas pasaulio lėktuvų vairuotojų didelis susirūpinimas begausėjančių lėktuvų grobimu. Jie protestuoja. Jie reikalauja, kad Jungtinės Tautos imtųsi žygių šiam pavojingam reiškinui užkirsti kelią.

Kas nors turėtų būti daroma. Apeina visus kraštus, visą pasaulį. Visa aviacija pavojuje.

Mūsų Kongrese kilo pasiūlymas sušaukti pasaulinę konferenciją šio reikalo aptarimui ir suradimui protingos išeities. Dar nesigirdi, kaip į tai žiūri Tarybų Sąjunga ir visos socialistinės pasaulis.

Beje, Kongresui yra pateiktos Maskvoje padarytos tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų sutartys užgyrimui. Jos geros, jos naudingos ne tik šioms dviem kraštams, bet ir visam pasauliui. Kongresas turėtų jas užgirti.

Sugriuvio Canyon Lake užtvanka ir Rapid Creek upe vanduo užliejo didžiulius plotus South Dakotoje. Baisi nelaimė, baisūs nuostoliai. Jau keliai šimtai žmonių surasti prigėrusiais. Aukų skaičius dar padidės.

Kas kaltas? Kodėl niekas niekados tos užtvankos netapskino, nepatikrino? O kaip su mūsų valdžia, kurios įsakymu iš lėktuvų griauamos užtvankos ("dams") Šiaurės Vietname? Kiek tūkstančių nekaltų žmonių ten paskandina?

Baisiausia tas, kad šiais daromais vietnamiečiams nuostoliais dar didžioja masi, dargi laikoma gražiausiais mūsų karinės aviacijos laimėjimais!

Iškilo alkštėn, kad generolas D. Lavelle be įsakymo iš Washingtono savo valia ir nuožiūra pravedė prieš S. Vietnamą net 20 masinių bombardavimų. Tai juk pasiutusio žmogaus darbas.

O kas atsitiks, jeigu viena "gražią" dieną kitas pa-

Tarybų Sąjunga kovoja girtuokliavimą, mažina alkoholinę gamybą

Maskva. - Tarybų valdžia įsakė žymiai sumažinti gaminimą ir pardavinėjimą vėdos ir kitų alkoholinių gėrimų, kartu padidino gamybą įvairių nealkoholinių gėrimų.

Tarybinėje spaudoje plačiai rašoma apie girtuokliavimą, kuris žmonių sveikatą žaloja ir kartu padaro "didelius nuostolius visai tarybinei draugijai." Alkoholis sumažina

pramoninę gamybą nuo 10 iki 30 proc.

Alkoholinių gėrimų pardavinėjami tik nuo 11 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadieniais, sekmadieniais ir šventadieniais jie visai uždrausti pardavinėti. Arti dirbtuvių, mokyklų, ligoninių, teatrų, geležinkelio stočių ir pasilinksminimo vietų alkoholinių gėrimai taipgi visai uždrausti pardavinėti.

Unijų delegatai vyksta į Taikos konvenciją

Washingtonas. - Daugelis unijų samdo lėktuvus, traukinius ir autobusus vežti delegatus į Taikos konvenciją. Manoma turėti daugiau kaip 1,000 delegatų iš visų valstijų, iš daugelio miestų ir miestelių.

Pilno, automobilių, mėsos pramonės unijos siunčia delegatus. Rakandų darbininkų unijos konvencija vienbalsiai užgry-

konvenciją ir siunčia nemažą delegatų skaičių.

Konvencija įvyks birželio 23-24 dienomis Saint Louis, Mo.

Birželio 22 d. moterys ir vaikai, išleisdami delegatus į konvenciją, piketuos Kongreso rūmus. Reikalaus žymiai sumažinti militarinius fondus, baigti karą Indokinijoje.

TSRS pataria valgyti 4 kartus į dieną

Maskva. - Tarybų Sąjungos mitybos ekspertai pataria visiems valgyti 4 ar 5 kartus į dieną reguliariai, o prieš einant gulėti porą valandų nevalgyti ir kavos bei arbatos negerti. Reikala galima išgerti vaisių sulčių.

Mitybos departamento pirmininkas Petrovskis nurodo, kad svarbu gerai pavalgyti pusryčius einant į darbą. Tada gauni visai dieną daugiau energijos ir stiprumo.

siutęs generolas savo valia pradės branduolinius bombas sėti and kurios nors šalies? Ar manote, kad tokių hitlerinių pabaisų mūsų Pentagone trūksta. . .

Daug kalbama ir rašoma apie mūsų šalies kalėjimų sistemos reformavimą. Šiuo tarpu šį klausimą svarsto Senato komitetas. Jame smarkiai liudijo buvęs sunkvežiminių vairuotojų ("tymsterių") unijos prezidentas James Hoffa. Kaip žinia, jis kalėjime išsėdėjo 58 mėnesius. Todėl jis žino, ką jis kalba. Jis mūsų kalėjimus vadina "pekliskomis olomis." Iš jų, girdi, kaliniai išeina dar daugiau sugadinti, dar labiau išprusę kriminalistai.

Tai jau ir vasara. Jau turėjome pirmą tikrai vasarišką parengimą birželio 4 d. Tai buvo LLD 185 Kp. piknikas Forest Parke. Puikiai pavyko.

Kaip su kitomis kolonijomis? Kodėl tokia tyla?

Smerkia Kongreso rasistinių tarimą

Washingtonas. - Kongresmanas Hawkins ir kiti rasinės diskriminacijos priešai smerkia Kongreso tarimą panaikinti mokinių vežiojimus į desegreguotus mokyklas. Hawkins aiškina, kad šis Kongreso tarimas prisideda prie rasizmo doktrinos palaikymo.

218 balsų prieš 180 kongresmenai panaikino prieš 18 mėnesių padarytą Aukščiausiojo teismo tarimą vežioti mokinius į desegreguotus mokyklas.

Laikas baigti karą

Cleveland, Ohio. - Jungtinės Pilno Darbininkų unijos prezidentas Abel, kalbėdamas unijos konferencijoje, pareiškė, kad jau seniai laikas baigti karą Indokinijoje. Jis ragiavo visus reikalauti Nixono ištraukti visas amerikiečių militarines jėgas iš Indokinijos, tuoj sulaukyti Šiaurės Vietnamo bombardavimus. Konferencija minėjo 13 metų sukaktį nuo šios unijos susikūrimo.

42,000 balsų už komunistą

Los Angeles, Calif. - Komunistas Wm. Taylor, kandidatavęs supervaizieriui vietai, gavo 42,000 balsų arba 14% visų dalyvavusių rinkimuose.

1964 m. Taylor buvo gavęs 5,000 balsų mažiau. Pasirodo, komunistų įtaka didėja.

Unijų ir kitų visuomeninių organizacijų atstovai vyksta į Taikos konvenciją birželio 23-24, St. Louis, Mo., kovai prieš karą, už taiką ir demokratiją.

KABLEGRAMOS IŠ LIETUVOS

ATIDENGTA PAMINKLINIS AKMUO JONIKUI

VILNIUS, birželio 10. - Šilalės rajono Apvaršuvos kaime, toje vietoje, kur stovėjo Čikagos "Vilnės" dienraščio atsakingojo redaktoriaus, pažangaus JAV lietuvių visuomenės veikėjo Leono Joniko sodyba, šiandien, birželio 10 d., buvo iškilmingai atidengtas paminklinis akmuo. Ant maždaug dviejų metrų aukščio Lietuvos granito prikalta lenta, kurioje įrašyta: "Pažangaus JAV lietuvių visuomenės veikėjo, žurnalisto Leono Joniko (1891-1968) gimtinė".

Atidengiant paminklinį akmenį dalyvavo Juodainių tarybinio ūkio (jam priklauso ir Apvaršuvos kaimas), Spartako ir Poželos kolūkių žemdirbiai, viešnios iš JAV seserys Jeskevičiūtės. Daug svečių buvo iš Vilniaus, Šilalės miesto, Joniko giminės.

Iškilnėse kalbėjo: Lietuvos Kompartijos Šilalės rajono komiteto pirmininkas sekretorius Vladas Bartušis, LKP Centro komiteto pirmininkas sekretorius Antanas Sniečkus, pažangus JAV lietuvių veikėjas, lietuvių darbininkų susivienijimo viceprezidentė Elena Jeskevičiūtė-Eskere, Lietuvos Užsienio reikalų ministro pavaduotojas Vytautas Zenkevičius, Juodainių tarybinio ūkio direktorius Boleslovas Elijošius, Lietuvos Draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis.

Laimėjo mažosios partijos

Philadelphia, Pa. - Trys federaliniai teisėjai paskelbė Pensylvanijos rinkimų kodą nekonstituciniu, panaikino kai kurias mažosios partijoms restrikcijas.

Teisėjai panaikino partijų kandidatams reikalavimą gauti 35,624 piliečių parašus per tris savaites prieš pirminius rinkimus. Pirmiau buvo reikalinga tik 5,000. Iš mažųjų partijų tik komunistai galėjo surinkti 40,500 parašų ir laimėti savo kandidatams rinkimų sąrašą vietą. Kitos mažosios partijos negalėjo tiek parašų surinkti į tokį trumpą laiką.

Teisėjai dabar prailgino

parašų rinkimams laiką iki rugpjūčio 14 d. Tai dabar kai kurios mažosios partijos galės laiku surinkti pakankamą skaičių parašų.

TSRS ragina baigti bombardavimą

Maskva. - TSRS prezidentui Podgornui grįžus iš Šiaurės Vietnamo, vyriausybė nutarė raginti Jungtines Valstijas nutraukti Šiaurės Vietnamo bombardavimą ir nieko nelaukiant atnaujinti taikos pasitarimus Paryžiuje.

TSRS taipgi primena, kad ir toliau bus teikiama visokia parama Šiaurės Vietnamui.

PRASIDĖJO SIENAPIUTĖ

Vilnius. - Pusė Lietuvos ūkių pradėjo masinę sienapiūtę. Žemdirbiams teks nuplauti žoles maždaug nuo 300,000 hektarų.

Dabar Lietuvoje yra daugiau kaip milijonas 300 tūkstančių galvijų, iš jų - apie pusę milijono karvių. V. PETKEVIČIENĖ

Jungtinių Tautų sušaukta konferencija ragina panaikinti atominis ginklus

STOKHOLMAS. - Jungtinių Tautų sušaukta konferencija kovai supoliucija nutarė raginti atominės valstybės visai sulaikyti bet kokių atominų ginklų bandymus, taipgi sunaikinti visus atominis ginklus. Pripažinta, kad atominiai bandymai žymiai prisideda prie oro, žemės ir vandenų teršimo.

Konferencija priėmė plačią programą kovai prieš

poliuciją visame pasaulyje. Dalyvavo konferencijoje iš 114 valstybių daugiau kaip 1,000 atstovų. Jie aiškino, kad poliucija sudaro pavojų viso pasaulio gyvybei.

Tarybų Sąjunga ir kai kurios kitos socialistinės valstybės boikotavo konferenciją, atsisakė joje dalyvauti, kai Vokietijos Demokratinė Respublika buvo nepriimta pilnateise nare konferencijoje dalyvauti.

Amerikiečiai išžudė tūkstančius civilinių

New Yorkas. - Žurnalo "Newsweek" korespondentas Buckley praleido ketvirtą metų Indokinijoje su amerikiečiais kariais.

Dabar Buckley kaltina amerikiečius, kaip civilinių žmonių skerdikus. Vien tik Mekong Delta ameri-

kiečiai išžudė 10,899 civilinius. Kien Hoa rajone buvo nužudyta apie 5,000. My Lai kaime šimtai taip žuvo.

Nužudytieji daugiausia buvo paprasti valstiečiai, beginkliai. Bet jie priskaityti prie amerikiečių priešų.

Pakistaniečiai nori taikos su Indija

Karačis. - Pakistano didžiausio dienraščio redaktorių M. A. Khan rašo, kad Pakistano žmonės nori taikingai gyventi su Indija ir Bangladešu.

Khan pataria Pakistano valdžiai pripažinti Bangladešo nepriklausomybę ir susitarti dėl taikingo sugyvenimo.

Kinija smerkia bombardavimą

Pekinas. - Kinijos valdžia griežtai smerkia Šiaurės Vietnamo bombardavimą. Kartu pažymi, kad bombardavimas arti Kinijos rubežiaus sudaro Kinijos saugumui pavojų.

Valdžios pareiškime pasakyta, kad tokiais žygiais amerikiečiai provokuoja ir Kinijos žmones. Kinija pasižada ir toliau remti Šiaurės Vietnamą prieš agresiją.

Indija ir Bangladešas pasirasė naują sutartį

Bangladešas pasirašė naują sutartį ekonominiam kooperavimui tarp abiejų šalių.

Indija sutiko padėti Bangladešui atstatyti karo metu sužalotą pramonę, taipgi padėti išvystyti naujas pramonės šakas.

Lėktuvų vairuotojų protesto streikas

NEW YORKAS. - Lėktuvų vairuotojų tarptautinė federacija paskelbė streiką birželio 19 d. Tai buvo 24 valandų protesto streikas, kuriame dalyvavo 19 užsienio linijų ir trijų vietinių linijų lėktuvų vairuotojai.

Vairuotojai sako, kad lėktuvų grobikai sudaro rimtą jų gyvybei pavojų, o pilnos apsaugos iš valdžios ir lėktuvų kompanijų jiems nėra.

PRANEŠIMAS

Tikimės, kad skaitytojai pastebėjote, jog jau praeito "Laisvės" numerio technika buvo kitokia. O tai todėl, kad dėl susirgimo net dviejų mūsų linotipininkų mes negalime savo spaustuvelyje laikraštį surinkti ir atspausdinti. Buvome priversti pereiti į naują taip vadinamą "offsetinę" sistemą ir ieškoti pagalbos kitur. Džiugu, kad sudarome išeitį "Laisvės" išleidimo net ir laikinai nutraukti. Laikina "L." išleidinė tikrai vieną kartą į savaitę, bet bus 6 puslapių.

Naujoje sistemoje dar nesame pilnai susitvarę, tai sunku pasakyti, kaip seksis verstis finansškai. Todėl labai prašome mūsų mieluosius skaitytojus ne truputį nesumažinti teikimo "Laisvės" paramos.

Tikime, kad ši pakaita yra tik laikina, kad su laiku pavyks mums surasti galimybes laikraščio surinkimą ir atspausdinimą susigrąžinti į savo spaustuvę. Juk labai gaila, kad turėdami savo pilnai įrengtą spaustuvę, esame priversti laikraštį spausdinti kitur.

ADMINISTRACIJA
IR
REDAKCIJA

LAISVĖ

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLYPUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE
PUBLISHING SOCIETY, INC.Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N.Y.
Established April 5, 1911 ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Dar apie sutarčių vertinimą

Labai teigiamai ir entuziastiškai apie Maskvoje pasirašytas sutartis atsiliepia profesorius Anatoly A. Gromyko, sūnus Tar. S-gos užsienio reikalų ministro Andrei Gromyko. Jis jas laiko istoriniais dokumentais, labai daug reiškiančiais santykiams tarp Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos gerinti ateityje.

Prof. Gromyko mums primena daugelio jau pamirštą tokios pat didelės istorinės reikšmės sutartį tarp šių dviejų šalių. Tai, girdi, buvo 1942 metų birželio 11 d. padaryta ir pasirašyta sutartis, kurioje abi šios šalys pasidėjo bendromis pastangomis kariuoti prieš hitlerinę Vokietiją. Kaip žinia, toji sutartis padėjo nugalėti ir sutriuškinti fašizmą.

Profesorius sako, labai gaila, kad šaltasis karas tuos gerus santykius tarp Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos per daug metų buvo labai sužalojęs. Jis mano, kad šiomis dienomis Maskvoje pasirašytos sutartys atidengia naują lapą tų santykių istorijoje. Tačiau tai dar nereiškia, jog jau viskas pastoviai pasiektas. „Tolimesnis santykių tarp Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos stiprinimas“, sako prof. Gromyko, „priklausys nuo to, kuria kryptimi tarptautinė situacija vystysis. Ultrareakcinės jėgos stengsis Maskvos susirinkimo pasisiekimą sužaloti ir užkirsti kelią gerėjimui politinio klimato pasaulyje. Toks reakcinių jėgų laimėjimas, aišku, būtų priešingas mūsų abiejų šalių interesams, ir todėl reikia stengtis, kad joms nepavyktų tą tikslą pasiekti.“

Republikonai ir negrai

Nereikia įsivaizduoti, kad mūsų šalies juoduosiuose žmonėse nėra politinių pasiskirstymų. Kaip visose kitose žmonių grupėse, taip juose reiškiasi visokių partijų įtaka. Ypač pastaraisiais keleriais metais juose pastebimas smarkus Komunistų partijos prestižo ir įtakos pakilimas. Juk tai vienintelė politinė partija, kurios visa istorija tampa susieta su nenuilstančia kova už juodųjų žmonių laisvę ir lygias teises. Bet, žinoma, kol kas dauguma negrų tebėra didžiųjų kapitalistinių partijų įtakoje. Ypačingai vėlesniais laikais didelę jų dalį pakrypo į Demokratų partiją. Tai pastebinama ypač mūsų didmiesčiuose, industriniuose centruose.

Tai, žinoma, baisiai nepatinka Republikonų partijai. Prezidentas Nixonas ir kiti vadai labai susirūpinę. Ateina rinkimai. Reikia laimėti juoduosius piliečius balsuoti už Nixono išrinkimą dar ketveriems metams. Ir štai skaitome pranešimą iš Washingtono, jog birželio 11 d. sostinėje buvo suruošti net du negrų sąskrydžiai. Vienaime jų pagerbtas net toks amžinas civilinių teisių priešinys ir rasistas senatorius Thurmond iš South Carolinos. Kitame sąskrydyje, kuriame dalyvavo apie 2,000 negrų veikėjų iš visų šalies kampų, prezidentas Nixonas buvo lyginamas prie Jėzaus Kristaus ir kitų „pranašų.“ Aukštai iškeltas šūkis, kad Nixonas turi būti išrinktas antram terminui ir kad juodieji piliečiai lapkričio rinkimuose turi balsuoti už jį.

Dabar paaiški, kaip galėjo republikonams pavykti taip daug negrų sukviesti į politinę sueigą. „The New York Times“ korespondentas Paul Delaney, kuris minėtame didžiajame sąskrydyje dalyvavo ir kalbėjosi su daugeliu dalyvių, sako, kad kai kurie negrai labai skundėsi, jog jie buvo prievarta ir gąsdinimu suaukinti. Mat, beveik visi dalyviai buvo negrai bizinieriai bei valdžios tarnautojai. Jiems buvo „gražiai“ priminta, kad jie suprastų, kaip jie duoną pelno, nuo ko jų biznis bei tarnybos priklauso. Jie turi aktyviškai padėti prezidentui Nixonui rinkimus laimėti ir t. t.

Žinoma, kokie šių pastangų bus rezultatai, pilnai sužinosime tik po rinkimų.

Taveras, Fla. - Areštuotas šerifas McCall. Kaltinamas primušimu iki mirties negro kalinio Vickers.

Tokijas. - Tarybų Sąjungos laivas su Japonijos unių auktais medikamentais išplaukė iš Osaka uosto į Šiaurės Vietnamą. Medikamentai apie \$130,000 vertės.

Poznanė. - Lenkijos vadas Gierkas, kalbėdamas prekybos parodoje, pabrėžė reikalingumą platesnės prekybos su Jungtinėmis Valstijomis.

Manila. - Amerikiečiai kariai Filipinuose lūdi, kad Amerikos bazės Filipinuose vartojamos kare Indokinijoje, kad iš jų būtų suimti lėktuvai bombarduoti Šiaurės Vietnamą.

Shady Nook, La. - Sunkvežimio susidūris su mašinomis sukėlė žmogų sužeidimą, kuriuo buvo vežami vaikai į maldymo bazinę. Užmušta moteris ir 11 vaikų.

New Delhis. - Indija ir Peru pasirašė prekybos sutartį. Per sekamus tris metus Indija gaus iš Peru 54,000 tonų vario.

Kas ką rašo ir sako

BAISI FOTONUOTRAUKA

Žinių agentūra Associated Press aną dieną spaudoje paskelbė fotonuotrauką iš Pietų Vietnamo. Joje parodoma, kaip vietnamiečių vaikučių būrelis desperatiškai bėga iš jų sunaikinto kaimo. O kaimą sunaikino Amerikos lėktuvai. Vaizdas tikrai baisus, tikrai šurpulingas.

„New York Post“ (birž. 10 d.) šiai nuotraukai pšventė išsistą vedamąją. Dienraščio redakcija šaukia: „Kada gi šis kruviniausias ir žvėriškiausias karas bus pripažintas baigia klaida, kokia jis iš tikrųjų yra? Ši fotonuotrauka apie vaikučius niekados neišdils iš atminties kiekvieno, kuris ją pamatys, lygiai taip, kaip kad niekados neišdils Mai Ly nuotraukos, lygiai taip, kaip niekados nebus užmiršti karo vaizdai tiems vyrams, kurie kare dalyvauja, karo belaisviams, našlėms, kurių vyrai kare žuvo, visiems žuvusių artimiesiems, visiems indokiničiams ir amerikiečiams, kuriuos karas taip žvėriškai kirtų, jų tarpe ir apdegintiems ir subrutaliizuotiems vaikučiams, kurie kitokio gyvenimo nebežino.“

Bet, žinoma, svarbiausias šūkis mums, amerikiečiams, turėtų būti: Kaip dar ilgai mes leisime mūsų vyriausybei tęsti šitą, anot „Post“, kruviniausią ir žvėriškiausią agresiją prieš Indokinijos žmones?

„LIDICE TADA, VIETNAMAS DABAR“

Tokiu pavadinimu skaitome „Daily World“ vedamąją birž. 10 d. Jame sakoma:

„Prieš trisdešimt metų šandien naciai išžudė visus Čechoslovakijos kaimo Lidice vyrus. Dauguma kaimo vaikų sunaikino hitlerinėse dujų kameroose. Visos moterys buvo išsiųstos į koncentracijos stovyklas.“

Trims dešimtims metų vėliau vėl žudomi civiliniai žmonės - vyrai, moterys, vaikai. Tada buvo Čechoslovakija; šandien - Vietnamas. Šandien agresorius yra Jungtinių Valstijų imperalizmas, jo vyriausias komandierius - Richard Nixonas.

Šandien šios agresijos tikslas yra visiškai sunaikinti Vietnamą, kaip pasakė viceadmirolas William Mack Washingtonė.“

KRITIKOS BALSAS NEPRIVALO SILPNĖTI!

Du buvę gana aukšti valdžioje tarnautojai smarkiai ragina amerikiečius nesusilpninti ir nesusilpninti savo santvarką. Iš tos tragedijos stengiasi saupasidaryti politinio biznio.

REIKIA, KAD SUSITARIMAI BŪTŲ SAŽININGAI VYKDOMI

„Gimtajame krašte“ (birž. 1 d.) Česlovas Juršėnas rašo apie mūsų prezidento Nixono vizitą Tarybų Sąjungoje ir ta progą pasiektą sutartis. Jis sako:

kritikus. Tai negerai! Reston sako, kad kritika patarnauja Hanojui. Netiesai!

Leib ir Lake mano, kad kaip tik dabar, prieš rinkimus, yra proga priversti Nixoną pakeisti politiką ir nutraukti karą. Porinkimų bus per vėlu. Aišku, kad jeigu Nixonas laimės rinkimus, jis laikysis dabartinės politikos. O susilaukymas nuo kritikos padės jam laimėti rinkimus.

ŽURNALO „SVIESA“ 2-RAS NUMERIS

Lietuvių Literatūros Draugijos nariai jau bus gavę šių metų žurnalo „Sviesa“ antrąjį numerį. Reikia pasidžiaugti, kad ir šiame numeryje randame įdomių, naudingų pasiskaitymų. Be vedamojo „Ivykių sūkurys“, skaitytojo dėmesį turėtų patraukti net keletas puikių straipsnių, kurie kare dalyvauja, karo belaisviams, našlėms, kurių vyrai kare žuvo, visiems žuvusių artimiesiems, visiems indokiničiams ir amerikiečiams, kuriuos karas taip žvėriškai kirtų, jų tarpe ir apdegintiems ir subrutaliizuotiems vaikučiams, kurie kitokio gyvenimo nebežino.“

Be to, ir šiame numeryje apstu gražių eilėraščių.

KODĖL JIE NEPROTESTUOJA

Gegužės 29 d. Detroito „buvo rastas maldydamasis“ Algirdas Gladkauskas, pabėgėlis, „vaduotoško“ nusistatymo veikėjas. Jo bičiulis Alfonsas Nakas menševikų „N.“ (birž. 8 d.) sako, jog velionis buvo „tragiško pasaulio auka.“ Iš to gali būti tikrai viena išvada: Gladkauskas nusižudė.

Nelaimė, tragedija. Kokia nors baisi desperacija privedė žmogų prie susinaikinimo.

Bet tokios savižudystės nėra naujiena. Jų pasitaiko visur. Mes kreipiame dėmesį į mūsų lietuvių tautos atplaišas - „vaduotojus“ ir „veiksnius.“ Nė vienas jų nėra viename laikraštyje dėl šios tragedijos neprašė, nei mūsų Amerikos santvarkos, nei valdžios. Nė žodelio prieš.

Bet štai Lietuvoje nusižudė Kalantų jaunas sūnus. Tie patys „vaduotojai“ už tą tragediją, kaip žinote, sukelia baisiausią triukšmą prieš Tarybų Lietuvą ir jos santvarką. Iš tos tragedijos stengiasi saupasidaryti politinio biznio.

REIKIA, KAD SUSITARIMAI BŪTŲ SAŽININGAI VYKDOMI

„Gimtajame krašte“ (birž. 1 d.) Česlovas Juršėnas rašo apie mūsų prezidento Nixono vizitą Tarybų Sąjungoje ir ta progą pasiektą sutartis. Jis sako:

„... Šių susitarimų gausumas, jų problematikos platumas, juose išspręstų ar sprendžiamų klausimų svarbumas rodo, kad abi šalys labai rimtai padirbėjo derybų metu ir kad pačioms deryboms buvo ilgai ir atsakingai ruošiasi. Užtenka čia tik priminti, kad betarpiškos derybos dėl strateginės ginkluotės apribojimo su pertraukomis tęsėsi 30 mėnesių. Berekia paviršutiniškai perskaityti Maskvoje pasirašytus atitinkamus susitarimus (raktos, radijo lokacijos stotys, povandeniniai laivai, statybos-remonto, mokslinio tyrimo darbai, susitarimų kontrolės sistemos ir t. t.), kad suprastume, kokios sudėtingos buvo derybos, kiek sunkumų reikėjo įveikti, siekiant abiem pusėms priimtinių sprendimų.“

Svarbiausia poderybiniaime JAV - TSRS santykių etape - sąžiningai įgyvendinti tai, kas pasirašyta, tartis dėl naujų susitarimų. Būtent tai nulems ilgalaikę tarptautinę Niksono vizito reikšmę, būtent tai padės mažinti įtampą pasaulio lyje. O įtampimo, deja, mūsų žemėje pakanka. . . Štai baigiamajame komunikate klausimu dėl padėties Indokinijoje ryškiai pabrėžtas TSRS solidarumas „su teisinga Vietnamo, Laoso ir Kambodijos tautų kova už laisvę, nepriklausomybę ir socialinę pažangą. . .“

Komunikatė bendrai pažymimas palankus įvykių vystymasis įtampimo Europoje mažėjimo linkme, pasisakoma už pasitarimo saugumą ir bendradarbiavimo Europoje klausimais suaukimą, suinteresuotų šalių suderintu laiku, tačiau be nepateisinamo atidėliojimo. Komunikate taip pat nurodoma, kad tarybiniai vadovai priėmė kvietimą aplankyti Jungtines Amerikos Valstijas.“

LIETUVOJE SVARBUS MOKSLINIS DARBAS APIE MŪSŲ „LAISVĘ“

Chicagos „Vilnyje“ birž. 13 įdėtas toks laiškas iš Tar. Lietuvos:

Praeitais metais „Laisvė“ minėjo savo įkūrimo šešiasdešimtmetį. Šis laikraštis per visą savo gyvavimą glaudžiai susijęs su Lietuva, su Lietuvos darbo žmonių gyvenimu. Todėl „Laisvė“ yra rimtas Lietuvos darbo žmonių gyvenimo ir kovų matraštis. Jis svarbus Lietuvos istorijos, ypač komunistinio ir pažangaus judėjimo, šaltinis. Todėl mūsų istorikų žvilgsniai krypta į šį laikraštį.

Vilniaus V. Kapsuko universiteto bibliotekininkystės ir mokslinės informacijos katedra ėmėsi „darbo su bibliografuoti „Laisvėje“ spausdintą medžiagą apie Lietuvą.“

Praeitais metais, minint „Laisvės“ šešiasdešimtmetį, katedros studentai - diplomantai parengė tris diplominius darbus, kuriuose su bibliografuoti 1928-1931 ir 1935-1936 metų „Laisvės“ komplektai. Šiais metais jau parengti keturi diplominiai darbai, kurie chronologiškai pratęsia pradėtą darbą iki 1940 metų birželio mėn., t. y. iki fašistinės diktatūros nu-

Iš laišku

IŠ LAIŠKO IZABELEI JACKIM, FLORIDOJE

Rašo brolis J. Steinsys, Kaune

Brangi sesel! Prašaimanę parašyti apie tavo sūnų prof. dr. Hall Jackim, kuris pereitą vasarą, keliaudamas aplink pasaulį, mokslo tikslais lankėsi ir Tarybų Sąjungoje - Maskvoje, Leningrade, Kijeve ir kt., ir tuo metu aplankė mūsų gimtąją žemę Lietuvą.

Kokie jo įspūdžiai, susitikus su mumis, ir ką jis rašo mums iš Sidney, Australijos, kur apsigyveno, baigęs kelionę, Amerikos atstovybėje?

Jis keliavo su savo šeima, dviem vaikais 10-12 metų ir žmona amerikiete, antrą kartą keliaujant aplink pasaulį. Jis rašo savo įspūdžių knygą.

Labai puikūs jo įspūdžiai. Labai patenkintas mūsų sutikimu Vilniuje ir Kaune. Dėdės, tetos, pusbrolių, artimi giminės sutikome juos su gėlėmis ir vaišinomės su jais.

Prof. dr. H. Jackim apdovanojo mus ne tik Jūsų „visko“, bet ir puikia, nuosirdžiausia, saulėta šypseną. Ir kas labiausiai pradijo mus, tai grynai, šiandieninė mūsų graži lietuviška kalba. Gimęs Amerikoje prieš 40 metų, ten išėjęs mokslus, bet grynai kalba lietuviškai, negu tėvai, išvykę prieš pusę amžiaus. Tik energija ir drąsa plakančios širdys sukuria didelę laimę. . .

Profesorius didžiavosi Lietuva. Gyrė Vilnių ir Kauną, Lietuvos lygumas, jos žalią peizažą, jos gamtą. Gėrėjosi tėvų gimtąja žeme Lietuva, Vilniaus senove, jo seniausią Europoje mokslo ir civilizacijos šventovę - Universitetu, senos kultūros vertybėmis ir nuostabiu, niekur pasaulyje nematytu grožiu ir didingumu paminklų. . . Kaune lankėmės K. Čiurlionio meno galeriją. Rūpestingai apžiūrėjo paveikslus genialaus menininko kūrybų. Prie visų paveikslų sustoję, ilgai kalbėjosi su mokslinė muziejaus bendradarbe, kuri buvo pakviesta išaiškinti paveikslų reikšmę, jo meninę vertę. . .

vertimo Lietuvoje ir liaudies vyriausybės sudarymo. Bibliografavimo darbas bus tęsiamas ir ateinančiais metais, kol bus aprašyti visi turimi „Laisvės“ komplektai. Šiems darbams vadovauja doc. R. Šarmaitis, doc. L. Vladimirovas ir šių eilučių autorius.

Prie bibliografijų sudaromos pavardžių, kolektyvų ir geografinė rodyklės, kurios padeda lengvai ir greitai susirasti reikalingą straipsnį. Be to, daromos pastangos išaiškinti ir atskleisti autorių slaplyva r d ž i u s. Čia ypač daug padeda Partijos istorijos instituto direktorius R. Šarmaitis.

Šitos bibliografijos kol kas išspausdintos mašinėle. Su bibliografavus visą „Laisvę“, manoma sudarytą bibliografiją išleisti.

JONAS BASIULIS,
Istorijos fakulteto Bibliotekininkystės ir mokslinės informacijos katedros docentas

„Laisvės“ Redakcijai, „Laisvės“, Nr. 32, 1972 metų balandžio 28 d. perskaičius straipsnį „Kas ką rašo ir sako“, nustebau. Kodėl pas lietuvius „vaduotojus“ išsivystė tokia baisineapykanta savo kraštui - Tėvynei Lietuvai? Jie net nenori, kad lietuvių, gyvenančių JAV, vaikučiai pamatytų savo tėvų gimtinę. Visai be reikalo. Dabar Lietuva daug gražesnė negu buvo prieš antrą pasaulinį karą. Būty labai graži iš tėvų pusės, kad savo vaikus supažindintų su savo gimtuoju kraštu - Lietuva. Tėvai turi savo vaikams skiepyti meilę savo Tėvynei, mokyti kalbėti gražiai lietuviškai. O kas išgali, būty malonu matyti pionierių stovyklose lietuvių, gyvenančių JAV, vaikučius.

Lietuvoje pionierių stovyklose vaikai auklėjami labai labai gražiai. Juos prižiūri įvairių specialybių mokytojai, Veikia įvairūs rateliai ir būreliai: sporto, šokių, dramos, piešimo, choro ir kiti. Daro žygius-išvykas. Vaikučiai taip pamėgsta stovyklose gyvenimą, kad net namo nenori važiuoti.

Pagirtini tėvai, kurie net patys aplanko savo Tėvynę, bet ir vaikučius žada atsivežti, kad ir jie pamatytų savo tėvėlių gimtinę ir ją pamiltų.

Negaliu suprasti, kodėl mūsų lietuviai, palikę savo tėvų žemę, karo audros sunaikintą, ir atsidūrę JAV, taip nekenčia savų Tėvynėje pasilikučių lietuvių. Juk žmogiškumas neturi net nacionalinių barjerų. O mes gi žmonės, ir esame tikri broliai lietuviai. Ir dar vadinamės patriotais. Tikri žmonės taip elgtis negali. . .

K. ŽAKAVIČIENĖ

Kaunas

Berlynas. - Dešimtas pasaulio jaunimo ir studentų festivalis ruošiamas liepos pabaigoje. Tai bus tarptautinė demonstracija prieš Amerikos imperalizmą.

Jacksonville, Fla. - Korporacijų nuosavybėje yra vienas trečdalis visų Floridos farmų. Geriausios žemės korporacijų kontrole.

Saigonas. - Amerikiečių lėktuvai vėl atnaujino napolmo bombų mėtyimą Indokinijoje išlaisvintose teritorijose. Napalmas išdegina javus ir apdegina žmones.

Capetown. - Pietų Afrikos policija smarkiai puolė kovojančius prieš rasizmą studentus, 60 studentų sužeidė, daugelį areštavo. Studentai tęsia kovas.

Fresno, Calif. - Mrs. Caroline Cooper, 82 metų amžiaus negrė, dabar baigė universitete meno mokslą ir gavo dailės bakalauro laipsnį.

Los Angeles, Calif. - Karo priešui dentistui Benderiui sumažino bausmę nuo 15 metų iki 2 metų užlėjimo. Jis nubasstas už padėjimą jaunuoliams išvengti militarinės tarnybos.

NEGALIMA GYVENTI VAKARYKŠTE DIENA

Mūsų išeivijos spaudoje pasirodo sveikų idėjų, verčių rimto dėmesio tiek emigracijoje, tiek tėviškėje. Vis daugiau žmonių išdrįsta skirti mitą nuo tikrovės ir kritiškai vertinti išeivijos situaciją tėviškės atžvilgiu. Vienus iš balno išmetla istorijos malūnas, kitiems nusibosta kartu su lape - nevykėle peikti pri-nokusias vynuoges. Pagaliau esama žmonių, išvis nenorinčių talkstyti prie politikų-demagogų, kuriems Tarybų Lietuvos kritika tapo verslo ir pasipelnymo šaltiniu. Prie tokių savarankiškų žmonių priklauso ir F. Jucevičius, pasirodęs viešumoje savo knyga "Tauta tikrovės ir mito žaisme" (Putnam, Connecticut 1970).

Tai atskirų straipsnių bei pranešimų rinkinys. Jis gerokai margs bei metodinių požiūrių nevienodas, tačiau tai aiškintina tiek retoriniais, kai kurių straipsnių motyvais, tiek jų proginiiais akcentais. Visumoje autorius pasirodo esąs savarankus ir gilus mąstytojas, o jo knyga vėta rimtesnio apdorojimo ir pagilnimo.

"JŲ DRUMSTOS MINTIES VANDENĖLIS"

Mus stebina ilgi "Aidų" kritiko samprotavimai, teisingiau, jo drumstos minties vandenėlis. Paderes rimtą miną, jis ieško knygoje filosofinių prieštaravimų, nepastebėdamas gilesnės autoriaus idėjos: nušviesti mūsų tautos uždavinius ne "substancinės lietuviybės" (skaityk - nacionalizmo) versijoje, bet "tikrovės ir mito žaisme", - vadinasi, nurodant prieštaravimus bei įtampas tarp pasenusių romantinių koncepcijų ir politinio realizmo (płg. "Aidai," 1971 m., Nr. 8 ir Jucevičiaus knygos įžanga).

Pirmiausia pažymėtina, kad F. Jucevičius drąsiai imasi "nuntologinio", tiek Lietuvos praeities klausimais, tiek dabartinės situacijos atžvilgiu. Vietoj senos, stipriai idealizuotos sampratos, jis reikalauja naujo žvilgsnio į konkrečius demografinius, socialinius faktus. Nenuostabu, jeigu bematant išaiškėja "substancinės lietuviybės", nerealumas: "Lietuviškoji civilizacija pradėjo įgauti ryškesnes formas tik tuomet, kai ji susidūrė su krikščioniškaisiais vakarais ir rytais, bet tai įvyko tautinės kultūros sąskaiton. Lietuviai nepajėgė duoti savitų formų nei atneštosios dvasinės vertybėms, nei naujoms socialinėms normoms" (55).

REAKCININKAMS NEPATINKA

Jucevičiaus "nuntologinio" užmojai itin nepalankūs mūsų išeivijos reacingiesiems sluoksniams. Autorius nedviprasmiškai nuvainikuoja tiek ideologinę, tiek partinę nacionalistų akciją. Į klausimą, ką gero tie žmonės yra nuveikę mūsų krašto labui, jis atsako: "Iki šiol mūsų netiesioginė įtaka

apsiribojo radikalia kritika viso to, kas buvo daroma Lietuvoje" (144).

O apie vadinamuosius politinius veiksmus taip sakoma: "Su veiksniais dalykai stovi negeriau. Juk dešimt metų reikėjo jiems ginčytis, kas sudarys naująją kabinetą. Paskui kitą dešimtį metų reikėjo išsėti po žūtbutinės kovos. O kas beliko dar gyventi, juk reikės memuarus rašyti" (149).

Itin aštriai pasisakoma apie VLIKą. Tasai taria-masis "mūsų tautos valios reiškęjas" tikrovėje "niekada nebuvo tuomi, kuo jis save laikė" (135). Ir autorius pateikia įrodymus:

"Ar pasisakymas kovoti tautos vardu už laisvę padaro VLIKą lietuvių tautos valios vienintelį reiškęją? Jokių būdu. . . Kad VLIKas neturi teisės kalbėti tautos vardu, jam tai labai aiškiai priminė Anglijos vyriausybė savo atsakymu į jo pasiūstą laišką mūsų aukso reikalui. Neatitinka tiešai taip pat VLIKo teigimas, kad jis tęsiasi mūsų tautos demokratines tradicijas. Kaip jis gali save laikyti demokratinio veiksmu, jei jo struktūra remiasi partijų aritmetika, kurią padiktavo rinkimai beveik pusę šimto metų atgal? Demokratiniai veiksmai yra gyvosios, o ne išmirusios tautos valios išraiška. VLIKą sudarančios partijos yra išmirusių ar mirštančių lietuvių partijos, o ne partijos lietuvių, kuriais laikosi gyva šiandien mūsų tauta" (136).

Ir pagaliau išvada: "Jei mūsų politiniai veiksniai nesilaikys socialinio gyvenimo dialektikos dėsnų, tai jie liks tik muziejinės senienos" (136).

APIE KRIKŠČIONYBĖS IR KOMUNIZMO SANTYKIUS

Sekantis Jucevičiaus knygos motyvas yra krikščionybės-komunizmo santykiai. Deja, ši tema nesurado gilesnio sprendimo ir, galimas dalykas, kaip tik todėl, kad autorius neišdrįso "tikrovei pažvelgti į akis." Mes nerandame teisingo dabartinės Lietuvos vaizdo, jos nacionalinės kultūros žydėjimo bei milžiniškų ekonominių laimėjimų. Jucevičiui tinka jo paties žodžiai: "Visos išeivijos serga liga būti tuo, kas nėra, ir nenori būti tuo, kas yra. Taip yra todėl, nes išeiviai neturi drąsos tikrovei pažvelgti į akis. Jie mieliau gyvena prisiminimais ir mitais, o ne betarpiška tikrove, kuri, aišku, nevisuomet yra maloni" (136).

Kaip tik todėl ir Jucevičiaus knygoje atsirado eilė nesąmonių apie lietuviškosios kultūros "slopinimą" mūsų tėviškėj (płg. 145). O iš tikrųjų jam būtų pravartu išgirsti neabejotinai kompetentingo mūsų kultūros darbuotojo J. Keliuočio žodžius: "Aš galiu užtikrinti Tarybų Lietuvos netedraugus, kad niekad ji nebuvo tokia lietuviška, kaip dabar, o su rusais, kaip ir su visomis kitomis mūsų šalies tautomis, lietuvių tautą sieja tvirtos ir nesu-

griaunamos draugystės ryšiai" ("Literatūra ir Menas, 1972 m. balandžio 8 d., Nr. 15).

NEIŠDRĖSO PRABILTĮ

Gaila, kad aštuntasis knygos skyrius "Tauta krikščioniškojo pasaulio vizijoje" apsiribojo bažnyčios praeitimi ir neišdrįso prabilti apie ateitį. O juk ši tematika mūsų filosofijoje jau turi savo užuomazgą. Antai, vienas prieškarinės minties variantų: "Žmogus pačia savo esme siekia visumos, nes jis yra mikrokosmas. Štai kodėl jis nesustoja nei prie Seimos nei prie tautos, bet stengiasi sukurti pasaulinę sąjungą, kurioje gyvendamas ir veikdamas jis įgytų josios turinį" (A. Maceina, Tautinis auklėjimas, Kaunas 1934, 278).

Grįždami prie dabarties problemų, mes kartu su Jucevičiumi norime pasibūti II Vatikano Susirinkimo mintį, apie bendrą platformą, kurioje privalo vykti skirtingų pažiūrų asmenų bendradarbiavimas. "Bažnyčia, nors ir visiškai atmeta ateizmą, tačiau nuoširdžiai pripažįsta, jog visi žmonės, tikintieji ir netikintieji, privalo aktyviai prisidėti prie šio pasaulio kūrimo, kuriame tenka bendrai gyventi, o šito tikrai negali būti be nuoširdaus ir protingo po-kalbio" (II Vatikano Susirinkimo Nutarimai, Vilnius-Kaunas 1968, 135).

Taigi, tikintieji privalo aktyviai prisidėti prie šio pasaulio statybos, o ne griovimo, kaip tonorėtų kai kurie neatsakingi mūsų išeivijos atstovai. Apie tokius revanšizmo šalininkus Jucevičius teisingai pastebi, kad "jie stokoja dažnai ne tik paprasčiausios logikos, bet taip pat elementaraus pažinimo tų dalykų, apie kuriuos kalba. Paprastai jie vadovaujasi Hitlerio propagandos principu, kad kuo mažesnis mokslinis balastas, tuo didesnis apeliavimas į jausmus, tuo didesnis pasisekimas" (23).

Tipiškas tokio agresyvaus naivumo pavyzdys - prelatas Ladas Tulaba, kuris "Aidų" (1971 Nr. 4) puslapiuose taip nusišnejo: "Komunizmas yra mūsų pirmasis ir tiesioginis priešas. Prieš jį pri-valome kovoti, jungdami si prie visų tų ideologinių ir intereso veiksmų, kurie veikia prieš komunizmą pasaulyje."

Argi šis pareiškimas nėra atviras išeivijos kvietimas talkininkauti fašistinėms organizacijoms, revanšizmo ir imperializmo agentūroms? Ir išvis, ar Tulabai - Bažnyčios prelatui, nesuprantama, kad "visi ideologiniai ir intereso veiksmai," kurie kovoja su komunizmu, apima pasaulinės taikos priešus? Anot patarlės, - laimė, kad Dievas nedavė kiaulei ragų, nes ji visą svietą išbadytų. . . Č. KAVALIAUSKAS (Pabaiga sekančiam numerį.)

WASHINGTONAS. - Federalinis teisėjas Bryant įsakė Jungtinei Mainierių Unijai turėti nacionalinius rinkimus gruodžio mėnesį po Darlo Departamento priežiūra.

LIETUVOS MOKSLININKŲ DARBAI

400 LINGVISTINIŲ ŽEMĖLAPIŲ . . .

Ateinančiais metais, tikriausiai, susilauksime pirmojo iš keturių numatytų išleisti lietuvių kalbos atlaso tomų. Tai bus apskritai pirmasis darbas lingvistikos geografijos srityje per visą 400 metų Lietuvos mokslo istoriją.

Sako, pasaulyje yra apie 200 lingvistinių atlasų. Mūsų šalis, savaime suprantama, nepretenduoja į originalumą, tačiau jo vertė, kalbininkų nuomone, nuo to nė kiek nesumažėja.

Atlasui medžiaga buvo renkama beveik trisdešimt metų. Kalbininkų ekspedicijos išvaikščiojo Lietuvą skersai išilgai. Jos sunesė į lietuvių kalbos ir literatūros institutą didžiulius kalbos turtus, kuriems užrašyti prireikė 700,000 kortelių. Reta pasaulio kalba gali pasigirti tokiais lobiais!

400 atlaso žemėlapių pasasakos apie lietuvių literatūrinės kalbos bei visų jos dialektų leksiką, fonetiką, morfologiją, sintaksę. Ypač įdomūs bus žemėlapiai, skirti dialektams.

. . . IR VIENAS GEOLOGINIS

Naujausių Pabaltijo tektoninių judesių žemėlapių paruošė Tarybų Lietuvos mokslininkai.

Tektoniniais vadinami žemės plutos judesiai, kurie sukelia jos deformaciją arba sluoksnių trūkumus. Jeigu judesiai vyko ne anksčiau, kaip prieš milijoną metų, jie vadinami naujausiais arba neotektoniniais.

Rinkdami medžiagą žemėlapiui, mokslininkai nustatė, kad dabar žemės plutos judesių amplitudė tarybiniam Pabaltijyje svyruoja nuo vieno iki penkių milimetrų per metus. Kai kurie rajonai, pavyzdžiui, Lietuvos pietryčiai ir vakarinė Latvijos dalis, palaipsniui kyla, kiti, ypač

Baltijos pakrantė, tokiu pat greičiu slūgsta.

Žemėlapio pagalba galima ne tik nustatyti, kaip vystėsi Pabaltijotektonika, bet ir prognozuoti tektoninių judesių kryptį, greitį bei dažnumą ateinančių tūkstantmečių bėgyje.

Tarybų Lietuvos mokslininkų sudarytu žemėlapiu susidomėjo užsienio geologai: švedai ir suomiai pranešė, kad jis bus panaudotas sudarant analogišką Fenoskandijos atlasą.

GYVAS MEDIKAMENTAS

Vilniaus klinikoje sėkmingai išbandytos . . .

dėlės. Kaip žinia, šis ne labai patrauklus sutvėrimas sugeba sustabdyti kraujo krešėjimą, malšina skausmą ir, tuo būdu, gali būti panaudotas tromboflebitų, infarktų, insultų ir kitų susirgimų gydymui. Ši darbą atlieka hirudinas, - sudėtingas fermentas, kurį gamina ir išskiria tik-talai dėlės.

Liaudies medicina seniai naudojasi dėlių paslaugomis. Tačiau, nykstant ba-lionis, jų surenkama vis mažiau. Vilniuje išbandytos visiškai kitokios dėlės: jas laboratorijose išaugino biologai. Paaiškėjo, kad naminės dėlės daugiau pagamina hirudino, be to, jis aktyvesnis už tą, kurį išskiria laukinės dėlės.

Zoologijos ir parazitologijos instituto vyr. mokslininkė bendradarbė Dalia Zapkuvienė paruošė būdą auginti dėlės laboratorijose. Nuo šiol instituto akvariuminėse kasmet bus išauginama po 400,000 dėlių. Iš jų bus galima gauti pusantro gramo hirudino. Maždaug tiek jo dabar sunaudoja respublikos gydymo įstaigos.

Gyvasis medikamentas bus tyrinėjamas toliau. Mokslininkai tikisi sukurti elektrofiziologinius būdus hirudinui išskirti, o tai įgalintų kelis kartus išplėsti jo "gamybą."

B. BUČELIS

KODĖL VISI Į FLORIDĄ

Florida kaip naujas pasaulis - visi į ją kemsiai, visi čia stengiasi įsikurti. Didžiulės bankininkų organizacijos čia superka žemės, su tikslu, kad pabėgtų nuo infliacijos. Todėl, kad ir dolerio vertė puola, o žemės vertė auga ir augs. Illinois plieno liejykla (Illinois Steel Co.) nupirko nemažą salą arti Duneedini miestelio, į kurią spiningo mlytelio buvo įsimylėję ir su dideliu pasisekimu meškeriodavo. Ši plieno kompanija piausto salą į sklypus ir parduos brangia kaina. Sakoma, kad didesnė dalis tos salos bus apstatyta turtinųjų skonio pastatais. . .

Clearwater miestelis (Tyro Vandens miestelis) jau turi daug bėdos aprūpinti savo gyventojus reikmenimis, o labiausiai stoka vandens. Dar jam nori priskirti kitą miestelį su 18 tūkstančių gyventojų. Jis rėkia šaukia: Nenoriu, nenoriu. Mums stoka vandens, kanalizacijos, stoka natūralių kuro dujų. Visko stoka. Tik per daug žmonių...

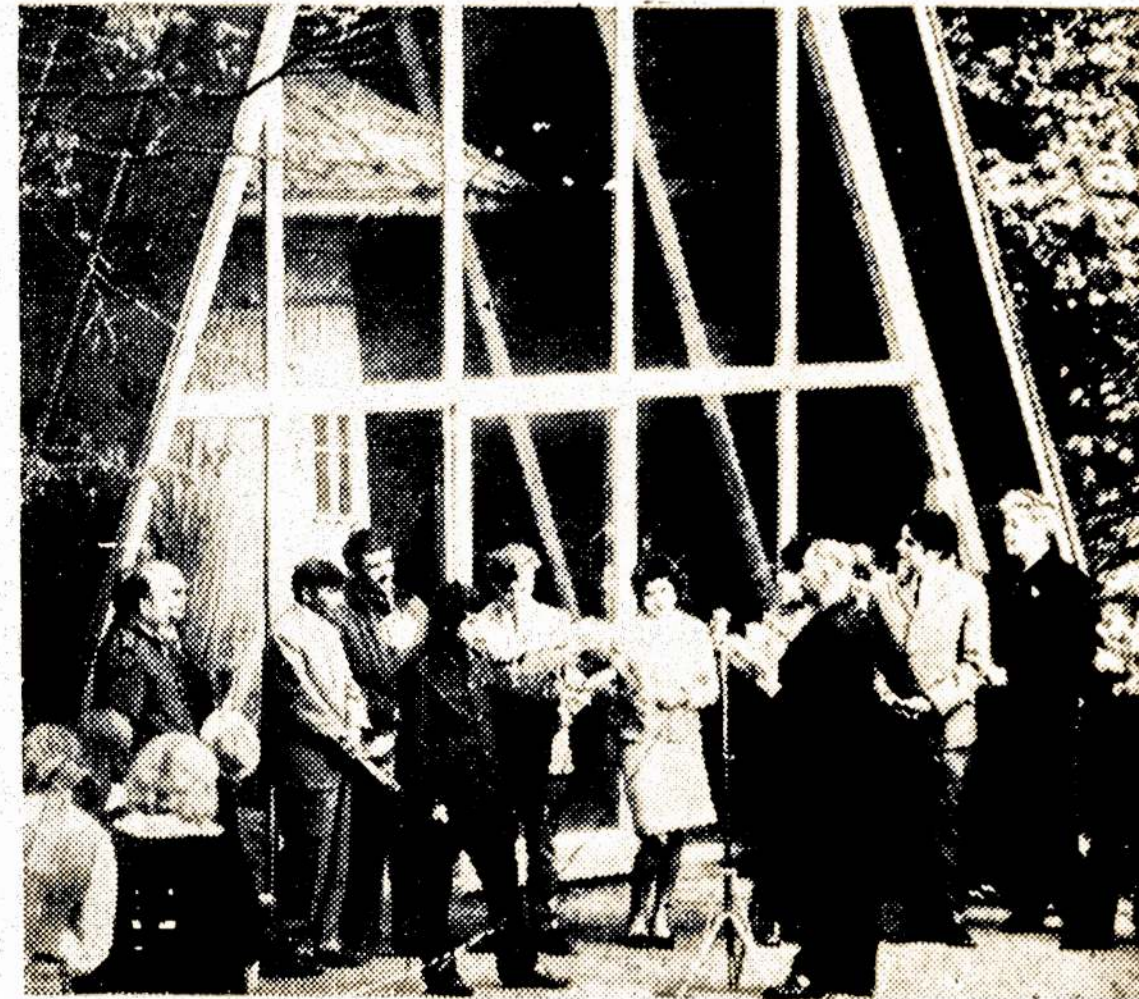
O vis nauji pastatai dyg-

ta kaip grybai po lietaus. Miestas auga, plečiasi.

Ką galima sakyti apie Clearwater, tą tenka sakyti apie visą Floridą. Ji bus taip brangi, kaip New Yorko Manhattan sala, kurią pirmieji baltieji nupirko nuo vietos indėnų už paprastus blizgučius, o šiuo laiku ten dangoraižiai debesis skirsto. Kiek ta sala dabar verta? Nieks ir supratimo apie tai neturi.

Floridoje jau surasta nafta, jau išmūšta keletas naftos šuliniai, ir jų bus mušama vis daugiau. Nieks nenorėtų gyventi arti dvokiančio naftos šaltinio, juo labiau mūsų seneliai - pensininkai, kurie iki šiol kvėpavo tyru, švairiu oru, kokį tik sūrusis Atlantas gali teikti. Nebijo vaikščioti basomis kojomis po baltą pamario smėlį. Nepavydėjo sau atsigulti ir snustelti, beklau-sydami marių ošimo. Tas viskas žus. . . Tas baltas smėlis bus suterštas nafta, nebus galima nei žmogui, nei gyvuliui, neipaukščiui artintis.

Didelė nelaimė žmogui, kad jis nebepali susitaikyti

Poezijos pavasario dalyviai Bijoutuose, prie Dionizo Poškos Baulių.
B. ALEKNA VIČIAUS nuotrauka

su gamta ir gyventi taip, kaip jam buvo paruošta, bet bematant ima daryti savo "tvarką." Ir turėdamas tik pelną galvoje, viską sugriauja, kas tik jam atrodo nepelninga.

Buvo girdima, kad didmiesčiuose gyvuoja žulikų, apgavikų organizacija - Mafija. Ji jau atsikraustė ir į Floridą. Jau apgavystai dėlės.

Jau ne vienas senelis prarado santau-pas. Įvyksta ir apiplėšimų, bet tai darbas paprastų plėšikų, kišenvagių ir t. t.

Štai prieš porą metų Miami majoras Mr. Lansky buvo kaltintas, kad palaikęs ryšius su Mafija organizacija. Jis paspruko į Izraelį ir ten prašė, kad jį priglaustų ipilietintų.

Po įtekme Mafija organi-

zacijos Floridoje buvo su-

manyta ir \$50,000,000 pa-

skola užtraukta iš federali-nės valdžios, kasti kanalą (Bargé - Canal) skersai val-stiją, nuo Meksikos užlajos iki Atlanto vandenyno. Iš-kasta 107 mylios ir darbas sustojo, - nėra pinigų, fon-das ištuštėjo. Reikalauta iš valdžios kitos \$40,000,000 paskolos tam pačiam reika-lui. Valdžios inžinieriai peržiūrėjo planą, viską at-metė. Todėl, kad ši kanalą pravedus skersai valstijos laukus nuo vieno krašto iki kito, sūrus marių vanduo su-gadins valstijos upes ir eže-rus, o ne mažiau ir derlin-gus laukus. Tokios sumos idėjimas tik padarys žalą! Planas atmetas.

Nieks netyrinėtas ir ne-baustas už tokius planus, už stambios sumos pinigų išiekvojimą. Rodosi, kad visose įstaigose veikia Ma-fija. . . J. DŽUKELIS

Iš Kapsuko padangės

Sis pavasaris pas mus buvo geras, įdomus, buvo kuo pasidžiaugti. Pirmiausiai mokytojų saviveiklos srityje. Mūsų naujos penk-tos vidurinės mokyklos mokytojų saviveiklos ko-lektyvas rajoninėje apžiū-roje laimėjo antrą vietą. Nors aš čia dirbu antraei-lėse pareigose, vienok taip pat pasiėmiau smuiką ir, pirštus pamiklinęs sumok: J. Samuolių parepetavęs, sugroju H. Eccless sonatą ir S. Prokofjevo "Maršą," tuo taip pat uždirbdamas kelis brangius taškus. Rei-kia atsiminti, kad naujoji mokykla egzistuoja dar tik pirmi metai, viskas naujai kuriama, toks geras mūsų kolektyvo įvertinimas mus nustebino ir tuo pačiu pa-skatino dar rimčiau dirbti meno srityje.

Antras gražus laimėji-mas saviveiklos srityje buvo mūsų pedagoginėje mokykloje. Bėvom sukry-žavę "kardus" su tradi-ciniu mūsų "priešu" - Klaipėdos pedagogine mo-kykla. Pradžioje geresnės vietos nesitikėjome išplė-s-ti, nes daug pučiamųjų or-kestro, liaudies dainų ir šokio ansamblio ir merginų choro dalyvių pernai baigė mokyklą ir išėjo, o išau-ginti gerą muzikantą, dai-nininką nėra jau toks pa-prastas dalykas, kaip daug kas galvoja. Juk reikia lai-syti ir krūvių paskirstyti, kad nenukentėtų mokslai. Na, bet susiėmėm, nusi-kratėm abejingumo ir plėste išplėšėm pergale vieno taško skirtumui. Koks buvo džiaugsmas, galit pa-tys įsivaizduoti. Žinoma,

klaipėdiškiai yra verti var-žovai, negalima paneigti jų laimėjimų meno saviveik-lės srityje. Ir mes neuž-sigausim, jei jie laimės kitą kartą pirmą vietą. Ta-čiau meno nereikalinga paversti politika, taškų gaudymo įvairiausiais bū-dais, nes tai priveda prie tam tikro antagonizmo.

Gegužės mėnesį dėmesio centre USA prezidento R. Niksono viešnagė Tarybų Sąjungoje. Visi džiaugiasi pasirašytais susitarimais, gal vieną sykį prablaivės dangus ir saulutė visiems vienodai švės. Jokių būdu nesinori, kad pasikartotų ta žiauri istorija, kada ko-vojo tėvas prieš sūnų, bro-lis prieš brolių, draugas prieš draugą. Lai visiem šviečia saulė ir dangus būna giedras.

Pabaigoje, kaip muzikan-tas, noriu pasveikinti "Aido" chorą, kuris at-lieką tikrai didelį darbą išeivijos tarpe, palinkėti ir toliau dirbti su neblėstan-čia ugnele.

"Šviesą" ir "Laisvę" gau-nu. Širdingas ačiū.

Geriausio linkėjimai iš Sūduvos krašto - Jūsų,

V. GULMANAS

Karakas, Venezuela. - Studentai paskelbė nacio-nalinį streiką protestui prieš policijos brutalumą, kai policija užmušė stude-n-tą Sanchez ir daugelį su-žeidė studentų demonstra-cijoje.

Studentų streiką remia universiteto prezidentas Nehris ir daugelis moky-tojų.

PRISIMENANT POETĄ JASILIONĮ

80-TO GIMTADIENIO PROGA

Šiais metais minime Stasio Jasilionio 80-tą gimtadienį. Jis gimė 1892 metais Lietuvoje, Gailiūnų kaime, Panevėžio apskrityje. Lietuvoje būsimas poetas, kaip mažajam valstiečio sūnus, neturėjo laimės siektiaukšto akademinio mokslo. Tik pradinį mokslą Jasilionis gavo pusiau slapoje kaimo mokykloje. Ką jis pasiekė literatūroje, poetikoje, tai pats poetas nesidrovėdamas sakydavo: "Aš - savamokslis."

Laimingesnio gyvenimo ieškoti, kaip tūkstančiai jo amžininkų, Jasilionis atvyko Amerikon 1909 metais. Jis apsigyveno Binghamtone ir veik visą laiką dirbo šio miesto drabužių ir avalynės pramonėje. Poetas Jasilionis, sulaukęs 58 metų, mirė 1950 metais. Jau prabėgo 22 metai, kai poetas pasitraukė iš mūsų tarpo.

Jasilionis buvo retenybė lietuvių išeivijoje. Jis mums žinomas ne tik kaip poetas, bet ir buvęs aktyvus draugas, veikėjas lietuvių pažangiam judėjime. Jis veikė ir vadovavo LLD, LDS kuopose, dalyvavo tų organizacijų suvažiavimuose ir konferencijose. Jis buvo ir veiklus menininkas, aktyviai talkavo lietuvių Meno Sąjungai. Korespondencijas ir straipsnius Jasilionis pradėjo rašinėti "Kovoje", "Rank-pelnėje", "Dilgėlėje" ir kituose laikraščiuose. "Laisvės" bendradarbiu Jasilionis buvo iki mirties.

Eilėraščius Jasilionis pradėjo spausdinti apie 1919 metus - vėliau jie gausėjo. Pirmą eilėraščių knygą ("Bešvintantis rytas") Jasilionis išleido 1936 metais. Antroji - "Pavasarių gados" - išėjo 1948 metais. Žinoma, ne visi poeto eilėraščiai pateko į pirmuosius du leidinius. Daug jų yra pasklidusių laikraščiuose ir žurnaluose. Trečias Jasilionio eilėraščių rinkinys ("Žodžiai iš širdies") 1961 metais išleistas Tarybų Lietuvoje. Tėvynėje, Rasų kapinėse palaidoti ir velionio palaikai.

Tais laikais, kai Amerikoje augo ir bujojo pažangio meno veikla - Jasilionis sumanė ir parašė tuo metu reikiama dainų rinkinį - "Dainų-dainelės." Meno Sąjunga rinkinį išleido 1931 metais. Leidinio autorius (tuomet - Buolio Sūnus) pratarmėje rašo:

"Dainos yra parašytos gatavai muzikai. Tai nėra vertimai, bet artima originalams mintis. Didžiama dainų yra solistams, o dalis - kvartetams. Prie dainų pažymėta kompozitorių muzikos originalų ir leidimų vardai. Reikalui esant, lengva bus susirasti."

Tačiau Jasilionis mėinėi kūrybai galėjo skirti tik nuo kasdienio darbo likusias valandas, vakarus. Tai tik retas, didelio ryžto ir energijos žmogus gali pasiekti tokio lygio poetinėje kūryboje. Kitaip sakant - tik Jasilionis. Jo

gausų poetinį palikimą išsamiau vertinti - ne šio rašinėlio tikslas.

Jasilionis rašė kaip įsitikinęs socialistinės ideologijos menininkas. Kai kurie jo eilėraščiai parašyti Lietuvos atsiminimų temomis - apie artų, darbininkų vargus, išsivadavimą, jų kovas. Jis tikėjo Spalio socialistinės revoliucijos principams. Poetinės jo alegorijos, kaip "švintantis rytas", "rytų saulutė", "naujieji laikai", "kylandis audros" - tai revoliuciniai simboliai. Jis džiaugėsi, kad jau Svinta rytas skaistutėlis.

Neša viltis mums geras, Skrieja smagios džiaugsmo mintys -

Akys kelią pamatys.

Poetas tikėjo, kad tas rytas "rūkus, miglas išsklaidys," o vargo žmogui poetas sakė:

Ar matei varguolių galią - Kai sugriovė ponų valią; Kai surėdymas kitėjo - Ponai dirbt su vargšais

ėjo.

Jasilionio poezijoje atspindi visa tai, kad idėjiškai vyksta lietuvių ir Amerikos pažangiųjų darbininkų judėjime - tai spauda, žmonių klasinis švietimas, kova už geresnį gyvenimą, kova prieš klerikalizmą ir reakciją. Žinoma, ne kiekvienas poeto eilėraščių išėjo poetiškai tobulas. Galima priekaištauti, kad kai kurie Jasilionio eilėraščiai "dirbtiniai", "publicistiniai", "agitaciniai," o dar kiti - "nepoetiniai." Bet tai ne idėjiškumas čia kaltas, o tik stoka imponuojančio vaizdingumo.

Jeigu lyrikoje poetas išreiškia žmogaus mintis, jo sielos jausmus ir emocijas - tai jos yra jo intelektualinės sąmonės rezultatas. Juk ne kas kita, kaip tik idėjiniai įsitikinimai šiuo momentu akstina tuos, kurie aistringai kovoja prieš agresiją Vietname. Kitaip sakant, mes jaudinamės ir smerkiame tuos, kurie meta bombas Vietname, žudo nekaltus žmones, degina jų namus. Tačiau yra žmonės, kuriems tos bombos sukelia tik "jaukių" pasitenkinimą. Tai čia ir yra ta dviejų ideologijų kova pasaulio arenoje. Menas yra vienokios ar kitokios ideologijos sąmonės forma.

Jasilionis atmetė meninį "neparistikumą." Jis rašė: Mačiau kai švito rausvas rytas, Tarytum kviesdamas visus Sukilt į kovą prieš skriaudėją.

Kurs buvo mums gana balsus.

Jasilionis "rausvoryto" eilėraščius rašė Gegužės Pirmą, kovotojams, kaip Joe Hill, Sacco-Vanzetti, Tom Mooney ir kitiems. Jo poezijoje skamba vardai V. Kapsuko, J. Janonio, Salomėjos. Nėries, B. Vargšo ir tų komunistų, kuriuos fašistinė Lietuvos valdžia šaudė.

Jasilionis poetizavo kiekvieną pažangaus lietuvių judėjimo reiškinį. Jis sveikino "Laisvės" suvakant - tik Jasilionis. Jo

Rašytojas (pabėgėlis) S. Santvaras apie save 70-ojo gimt. proga

Poezija, lietuvių dailės žodis nuo pat ankstybo pavasario buvo mano siekimų viršūnė, ant aukšto ir sunkiai įkopiaimo kalno iškilęs žibūrys. Tačiau mano aistras, mano vidinį degimą daugiausiai kurstė teatras, ypačiai dramaturgijos menas. To meno studijoms esu gaišęs daug dienų ir naktų, svajojęs vienišiu būdu žanre išsitiesti, gal net ir pakelėms atrastą kalną nuversiti. Žvejai ir kaimynai be deramo čemerikaušmano širdin įbėrė ir ne vieną paguodos grūdą.

O kas toliau? Ar ambicingam dramaturgui tik tų dviejų veiklų jau ir turi būti gana? Kai dabar atsigrįžtu į prarastą laiką ir į prarastą teatrą, regins daina širdį: jei būčiau buvęs namie, net jeigu būčiau buvęs tingus ir nerangus, per tuos prarastus 28 metus, tik poros metų laikotarpį parašydami vieną pjesę šiant dienų turėčiau keturiolikali! Nesakau, jog tie mano darbai būtų buvę šedevrai, bet pats drįstu tikėti, kad jų meninis lygis nebūtų buvęs menkesnis už Žvejus ir Kaimynus, veikiau ir dramatinės formos apvaldymu, ir savo kūrybinio polėkiu nors vienas kitas bū-

Darbai idėjai ne menki, - Jau metai dvidešimt penki Švytruoja Laisvės švyturys, Klasinę šviesą beturįs. Jasilionio eilėraščių antras rinkinys "Pavasarių gados," išėjęs pokario metais - turiniu ir forma artimas pirmajam. Šiame leidinyje daug eilėraščių skirta karo ir pokario temoms. Poetas šlovina Tėvynės karopartizanus, Marrytę Melnikaitę ir kitus. Jis sveikina išlaisvintą Lietuvą tarybinių tautų draugystėje. Žinoma, Jasilionis rašė ir humanistinio žanro eilėraščius - apie jaunatvę ir "sidabruotą" senatvę. Gražių posmų jo poezijoje yra apie "gėles" ir "žydrias akutes." Poetas propagavo visa tai, ko darbo žmogus siekia gyvenime ir už ką kovoja.

V. BOVINAS
1972-5-24

RITA LUNSKIENĖ

IR NUSĖDA RAMYBĖ
Pripranti prie daiktų ir prie sienų
Gal ir pats prie savęs pripranti,
Ir nusėda ramybė į sielą,
Tarsi metal, keistai per anksti.

Ir pamėgęs šį įprastą ritmą,
Lyg pro senkančią balą braidai.
Taip kartojasi rytas ir rytą,
Suskaiciuoti veidai ir vardai.

Gal reikėtų palaipioti medžiais -
Ar linksmoj gegužinėj pašokti,
Ir pradėti vėl viską iš pradžių,
Nuo savęs ir nuo savo tiesos.

BUS VASARA
Dangus plačiai atvers duris
Ir vėl išleis į žemę saulę,
Suguls šešėliai po daiktais,
Tokie maži, lyg liliputai.
Straksės linksmai žali žiogai,
Tarsi šokėjai, mano saujoj,
Vėl bus vaikiški balta diena,
Kokios dar niekada nebūta.

Kvėpės nendrynais ir sakais
Vidurdienį įkaitę valtyse-
Ilgėsis mėlyno vandens,
Senų irklų ir mėnesienos...
Bus vasara, balta ugnis
Prie vieškelio rugius išbaltins.
Ir vaikštinės rimti gandrai,
Tarsi nebylios pievų sielos.

O vakare iškris rasa
Ir visą naktį žolę girdys...
Sugrįš vėl paukščiai ir lizdus
Ir po sparnais ramybę saugos.
Lyg dumblą, nuovargį nuplaus
Beržinėm vantom senos pirtys,
Ir vėl saulėtekį kartos
Pakilusi raudona saulė.

RENTGENO APARATAS

Tarybų Sąjungoje sukurtas mi-niatūrinis impulsinis rentgeno aparatas kurio galima stebėti vidinę puslaidininkio diodo struktūrą, padaryti etapinę elektros lanko vystymosi fotografiją, metalo suvirinimo siūlės defektoskopiją ir t. t. Leipcigo mugėje šio prietaiso kūrėjams paskirtas aukso medalis.

NAUJASIS BURMOS KELIAS

Burma - Pietryčių Azijos šalis, turini daugiau kaip 27 milijonus gyventojų. Pasaulio žemėlapyje Burmos valstybė atsirado prieš 24 metus, kai ilgai trukusiam Anglijos viešpatavimui čia buvo padarytas galas. Tačiau ne iš karto Burmos liaudis galėjo džiaugtis nepriklausomybe. Keliolika metų kraštą valdė buržuazinės vyriausybės, kurioms rūpėjo privataus nacionalinio ir užsienio kapitalo interesai.

1962 m. kovo 2d. patriotiniai Burmos armijos sluoksniai, vadovaujami jos vyriausiojo vado Ne Vino, nušalino U Nu vyriausybę ir paėmė valdžią iš savo rankas. Revoliucinė taryba, vadovaudamasi programa "Burmos kelias į socializmą," padarė daug svarbių socialinių-ekonominių pertvarkymų. Buvo nacionalizuoti visi užsienio bankai, kompanijos ir įmonės. Dabar valstybė kontroliuoja energetiką, miško turty naudojimą ir naftos gavybą, užsienio ir didmeninę prekybą. Revoliucinė taryba priėmė įstatymą dėl 8 valandų darbo dienos, nustatė darbo užmokesčio minimumą. Dirbantieji gauna apmokamas atostogas, nuseniję - pensijas.

Pastarieji metai patvirtino pasirinkto kelio teisingumą. Burma pradėjo įgyvendinti ilgalaikę ekonominę programą, kurios tikslas - pradėti kurti socializmą. Šiuo metu burmiečiai

1,000 ANGLIAKASIŲ
STREIKUOJA PRIEŠ
PITTSTON COAL CO.

Loreda, W. Va. - Daugiau kaip 1,000 angliakasių paskelbė streiką Pittston Coal kompanijai. Reikalauja, kad kompanija imtų atsakomybę už potvynių nukentėjusius angliakasius ir jų šeimas. Prieš trejetą mėnesių potvynyje žuvo 118 žmonių ir 4,000 liko benamiais.

Kėdainių rajono Aristavos kolūkyje išaugo puiki gyvenvietė. Ūkis turi savo dailininką Stasį Jonelį.

Nuotraukoje: S. Jonelis kuria 11 metų pamo iš spalvoto metalo kolūkio kultūros namams.

M. OGAJAUS nuotrauka

Penktojo "Vilniaus bokštų" konkurso diplomantas, šiaulių kultūros ir poilsio parko estradinio ansamblio solistas Saulius Lileikis. Radijo klausytojai ir televizijos žiūrovai išrinko jį savo mėgiamiausiu dainininku.

K. LIUBŠIO nuotrauka

LAKŠTINGALOS

J. ALOTA

Na, ir kaip tos lakštingalos skardena!
Kur jos melodijas sudėtingiausias semia?
Beklausant jų, širdis tarsi apšala, -
Toks išdringas jų giedojimas be galo!

Joms nesvarbu, ar klausos kas ar nesiklausos, -
Jos čiulba pačios sau, o ne mėgėjų ausiai.
Prieš metų tūkstančius jos lygiai taip giedoja
Pakrantėj Tibro Romoje senojoje:
Jos traukė giesmę vis tą pačią savo,
Kurį Gamta Kūrėja joms užprogramavo.

Širdin ir tau toji didi Gamta Kūrėja
Užprogramuotą tekstą kažkada idėjo:
Ji davė tau geismų, troškimų, laimės siekių,
Kad žmonija galėtų skverbtis vis į priekį.
Tu į saldybę džiaugsmo amžinai veržiesi
Ir, jos mirasų apgaulių apvilintas, kankiniesi,
Kol pagaliau pavyksta tau suprasti:
Kas pažangai tarnauja - tas laimingas esti!

Ir tu taip pat giedi balsais troškimų savo,
Kurios Gamta Kūrėja jau užprogramavo!
Tiktai lakštingalų giesmė vis tokia pat išlieka,
O tavoji - zenitą tobulybės siekia!

"LAISVĖS" REIKALAI

Nors aukos sumažėjo, bet visgi galime pasidžiaugti, kad ir vasaros laiku draugai nepamiršta savo laikraščio. Štai sąrašas aukotojų nuo praėjusio pranešimo iki birželio 13 d.:

Masių šeima, St. Clair Shores, Mich. (nuo Miko Masio pagerbimo pobūvio, proga jo 80-mečio sukaktuvių) \$255,00
Vera Smalstienė, Livonia, Mich. 100,00
Peter J. Martin (Martinkus), Wexford, Pa. . . . 83,00
Jonas ir Marijona Petkūnai, Worcester, Mass. . . 50,00
Jonas ir Katrina Lakomskiai, Detroit, Mich. . . 21,00
Brooklyno Juozas (per N. Ventienę) 20,00
Mikolas Stakoff, S. Windsor, Canada 20,00
Šakalių Zemaitis, L. A., Calif. (per W. Railą) . . 15,00
Karolina Kazlauskienė, So. Boston, Mass. . . . 15,00
Jonas Mikaila, Brooklyn, N. Y. 10,00
Vincas Degutis, Albany, N. Y. 8,00
Alex Gudaitis, Glendale, N. Y. 6,00
Simon Povilaitis, Baltimore, Md. 6,00
Damė Mankofsky, Crown Point, N. Y. 5,00
Hartfordo svečiai (J. S.) 5,00
J. U., Detroit, Mich. (per V. Zabul) 4,00
Mrs. M. Pikilingis, Auburn, Ill. 3,00
J. Rinkevičius, Rochester, N. Y. 3,00
Alice Lideikis, Great Neck, N. Y. 2,00
Bronė Ostapuk, Newark, N. J. 2,00
Petras Bieliauskas, Richmond Hill, N. Y. 2,00
Po \$1,00: K. Simon, Miami Beach, Fla.; Mary Shmagoris, Miami, Fla.; F. J. Petkūnas, Worcester, Mass.; Anna Mažiukienė, Dorchester, Mass.; J. N. Kauliniai, Huntington Sta., N. Y.; John Wallis, Chicago, Ill.; J. Gavran, Pittsburgh, Pa.; Stefania Kleizienė, Orlando, Fla.

Širdingai dėkojame visiems už paramą laikraščiu.
ADMINISTRACIJA

St. Petersburg, Florida

Gegužės 27 d. LLD 45 Kuopos nariai ir iš toliau atvykę svečiai turėjo gražų, draugišką pobuvį. Kuopos šeimininkės paruošė skanius pietus. Už pietus pamokėjo Kuopos narė Alma Brewer, padėkodamą visiems už dalyvavimą jos vėlionio vyro Roberto Brewer laidotuvėse, už gėles ir kitokią patarnavimą Kuopos narių vardu širdingas ačiū Almai.

Sekmadienį, birželio 4-tą, toje pačioje salėje įvyko LLD 45 Kuopos pusmetinis susirinkimas. Kuopos pirmininkas J. Mileris atidarė susirinkimą.

Pirmiausia minute tylos pagerbti mirusieji Kuopos nariai - A. Puišienė, A. Pike, O. Jacynienė.

Susirinkimui pirmininkavo Juozas Šarkūnas.

Toliau sekė valdybos raportai. Pirmininkas J. Mileris kalbėjo, kad per praėjusį pusmetį Kuopos veikla ėjo nuosekliai. Valdybos nariai ir parengimų komisija veikė sutartinai. Į mūsų parengimus tapo įgyvendintas naujas obalsis pagerbti nusipelnčiusius

Kuopos veikėjus, ir mes jau turėjome kelis tokius parengimus. Aš linkiu, kad mūsų organizacijos veikla ir toliau būtų konstruktyvi. Pranešė, kad mūsų vyrų smarkiai ruošiasi tėvų pagerbimo dienai, kuri įvyks birželio 17-tą.

Finansų sekretorius J. Grebliakas raportavo apie finansų bei narių stovį. Pranešė, kad šiandien į Kuopą įsirašė du nauji nariai. Per praėjusį pusmetį mirė 6 Kuopos nariai. Dabar Kuopoje yra 197 nariai. Taipgi Kuopos finansinis stovis geras.

Kuopos išdinininkas J. Rūbas sutiko su fin. sekretoriaus raportu.

Parengimų komisija pranešė, kad gegužės mėnesio parengimai buvo pasekmingi. Komisija sutiko dirbti ir toliau.

Mirus Kuopos narei Agnes Pike, nutarta vieton gėlių pareikšti užuojautą jos artimiesiems "Laisvėje" ir "Vilnyje". Mirus Kuopos narei A. Puišienėi, vėlionės vyras J. Puišys dėkoja Kuopai už gėles ir Kuopos nariams už dalyvavimą laidotuvėse.

V. B-NĖ

Worcester, Mass.

IS GRAŽUS PARENGIMO-BANKETO

Gegužės 28 d. buvo Olimpia Parke surengtas banketas atžymėjimui Jono ir Marion Petkūnų 56-osios vedybinės sukakties. Surengė jų artimieji.

Juos pagerbti ir palinkėti jiems dar daug laimingų porinio gyvenimo metų susirinko gražus būrelis jų giminių ir draugų.

Jonas ir Marion yra senio miesto gyventojai, visų pažangiųjų organizacijų nariai ir pažangiosios spaudos rėmėjai. Per virš 50 čia gyvenimo metų besidabruodami visose organizacijose, atlikdami įvairius darbus sąžiningai, jiedu įsigijo daug draugų ir draugijų.

Po skanių pietų ir vaišių, tostmeisteris R. Janulis iškvietė keletą jo artimų bendradarbių tarti žodį kitą. Visi linkėjo jiems dar daug metų gyventi ir kartu darbuotis dėl pažangos, dėl šviesesnio rytojaus ir dėl pasaulinės taikos. Paskiausia kalbėjo jubilatas Jonas, prisiminęs virš 50 metų šėkščiais nuklotą kelią. Baigdamas savo kalbą, Jonas padėkojo visiems atsilankiusiems, prisimindamas mūsų spaudą ir jos dabartinius ekonominius sunkumus, ypač "Laisvės," kurią jis skaito nuo pat jos pasirodymo, ir paaukoda-

mas jai \$50, kad ji ir toliau jo namus lankytų.

Tostmeisteris Janulis pažymėjo, kad Jono ir Marion ir jo brolio ir Lucy Auspų įvyksta gimtadieniai. Susirinkusius pakvietė visiems jiems sudainuoti "Happy Birthday." Taip ir buvo padaryta.

J. JASKEVIČIUS

So. Boston, Mass.

Birželio 5 d. į amžinų kapus išlydėjome Agotėlę Dovidonienę. Išlydint iš C. Lubino koplyčios, E. Repšienė pasakė atsisveikinimo kalbą. O ant kapinių S. Rainard paskaitė liūdną prakalbėlę.

Vėlionė paliko liūdinčius vyrą Joną, sūnų ir du anūkus, taip pat seserį Lietuvoje.

Agotėlė priklausė prie L. D. Klubo So. Bostone ir prie Lithuanian Citizens Club Cambridge. Buvo laisvų pažiūrų, per daug metų skaitė "Laisvę."

Išėkis, Agotėle, amžinai šaltoje žemėje.

E. R.

Binghamton, N. Y.

SMAGI IR LIŪDNA ŽINIA

Birželio 8 d. mūsų sūnienė Silvia Vaicekauskienė atnešė į pasaulį mums dar vieną anūką. Dabartiniui ekonominiui sunkumui, ypač "Laisvės," kurią jis skaito nuo pat jos pasirodymo, ir paaukoda-

Bet liūdna žinia, kad

mano Katie jau kelintas mėnuo serga ir gydytojai nenutaiko vaistų, kad jai padėtų sustiprėti. Dabar ji nieko negali veikti.

J. VAICEKAUSKAS

Nuo Redakcijos: Atsiprašome, kad eilėraščio negalėsime panaudoti. Šilpnokas spaudai.

Philadelphia, Pa.

SAUNUS GIMTADIENIO PAMINĖJIMAS

Birželio 10 d. įvyko mūsų seno veikėjo Rapolo Merkio 82-ojo gimtadienio paminėjimas. Pokylis įvyko jo dukters Rožytės ir žento T. Behmer gražioje rezidencijoje mažame kaime - lyje Schwenksville, Pa. Jau buvo manoma, kad šis parengimas nueis vėjais, nes anksti ryto gausiai palijo ir stiprus šiaurės vėjas taip pakilo, kad net plonesnius medžius lenkė. Tačiau, nepaisant blogo oro, suvyko didoka grupė jo senų draugų, bičiulių ir šeimos narių, anūkių ir proanūkių.

Atvyko net iš New Jersey Mildred Stensler su savo mama ir Vikt. Bekeriu. Kiek po dvilykos prasi-dėjo vaišės. Maistą į stalus išnešiojo Merkio anūkės ir sūnaus Alberto jauna žmona. Pavalgius skanius pietus, drg. Merkį pasodino prie specialaus stalo ir, M. Stensler vadovaujant, dalyviai sudainavo "Linksmą gimtadienį" ir "Ilgiausių metų." Jubilatas labai susijaudino, net apsiavė. Po to sekė kalbos, sveikinimai. Gauta ir piniginių dovanų. Drg. Merkis, dėkodamas, pasakė, kad įsiai dar savų pridėsiąs porą dešimtinių ir paaukosias pažangiajai spaudai. Taip pat ir jo dukra Rožytė sakė, kad įsiai padengs visas vaišų išlaidas. O iš svečių surinktos aukos už pietus eis spaudai ir kitiems geriems reikalingams.

Gimtadieniui pyragus specialiai iškepė ir paaukojo Čerkaskienė, Tureikienė, Kaspariūnienė ir Mitchell, o ūkininkai Ramanauskai aukojo sūrius. LLD 10 Kuopa jubilatui nupirko "parker" plunksną, rašymui popieriaus ir gražią kortą.

Baigiant pagerbimo apeigas, Merkio žentas Joseph Behmer prideramai padėkojo svečiams už atsilankymą ir pridūrė, kad šie visi atsilankiusieji svečiai yra kovotojai už geresnį darbo žmonių rytojų.

Negalima pamiršti mūsų šios sveigos gaspadinių, skanaus maisto gamintojų. Jomis buvo A. Tureikienė ir R. Behmer. Ačiū joms. Šios žinutės rašėjas irgi linki draugui Merkiui sveikam sulaukti dar daug, daug gimtadienių.

"L." REPORTERIS

Methuen, Mass.

Birželio 3 d. Lawrence General Hospital mirė Teresė Laukauskas. Ji buvo virš 90 metų amžiaus. Lawrence apylinkėje išgyveno apie 72 metus. Paliko liūdinčius 2 sūnus ir 4 dukteris, taipgi du vaikaičius du provaikaičius.

Vėlionė buvo malonaus būdo ir laisvų pažiūrų. Visada buvo dosni pažangiems reikalams, parengimams paaukodavo darž-

vių iš savo ūkio. Jos visos dukterys priklausydavo prie Lawrence choro, visos geros dainininkės. Jitaipgi turėjo užrašius "Laisvę" savo sesers sūnui Lietuvoje.

Liūdi visa šeima, netekus savo mylimosios motinos. Išėkis, mieloji, šioje šaltoje žemelėje.

Laidotuvės buvo laisvos. Po laidotuvių visi palydovai buvo pavašinti.

EVA KRALIKAUSKAS

Gardner, Mass.

MIRTYS... MIRTYS

Gegužės 17 dieną po sunkios ir ilgos ligos mirė Elzbieta Granskis, sulaukus 84 metų. Jos vyras mirė 1962 metais. Vėlionė buvo gimusi Lietuvoje, dukterė Christopher ir Nellie Grigaliūnų. Gardneryje išgyveno 62 metus. Buvo pašarvota Polik Funeral Home. Prie karsto buvo daug spalvingų gėlių.

Elzbieta Granskienė priklausė prie laisvų draugijų Gardneryje, kol jos gyvavo - prie Birutės pašalpinės draugijos, prie Moterų progresyvio susivienijimo. Visada atėdavo į parengimus ir padėdavo dirbti prie maisto paruošimo.

Buvo laisva ir nenorėjo, kad ją laidotų su bažnytinėmis apeigomis. Paliko liūdinčius dvi dukteris ir sūnų. Garbė vaikams, kad jie išpildė savo mylimosios motinos pageidavimą ir ją laisvai palaidojo.

Nebūnant kam pakalbėti lietuviškai, tai išlydint grauborius trumpai pakalbėjo angliškai.

Vėlionė palaidota gegužės 20 dieną Green Bower Cemetery, ten, kur jos gyvenimo draugas Ignotas Ilišis. Palydovai buvo pašalpinės motinos pageidavimu ir ją laisvai palaidojo.

Mirusiai amžina ramybė, o likusiems jos dukroms, sūnui ir artimiesiems giliausia užuojauta.

Gegužės 23 d. Heywood Memorial Hospitalyje mirė Marė Tamulėnas. Mirė sulaukus 81 metus amžiaus. Jos vyras Jonas mirė 1950 metais. Vėlionė buvo gimusi Lietuvoje Biržuose, dukterė Martino ir Barboros Tinkūnų. Gardneryje išgyveno 50 metų. Buvo pašarvota Smith Funeral Home.

Vėlionė buvo laisva, buvo Birutės draugijos čarteriuota narė ir išdininė. Ateidavo į progresyvių parengimus. Priklausė prie Lietuvių parko bendrovės, prie Gardner Golden Age Club, Gardner Democratic City Committee. Paliko liūdinčius sūnų Edwardą, dukterį Lillian Stacy Schenectady, N. Y., ir brolių Christopher Tunkūnas ir seserį Katie Misiūnas Lietuvoje. Palaidota Green Bower Cemetery.

Išėkis amžinai Amerikos žemelėje. Užuojauta sūnui, dukrai ir artimiesiems.

Gardneryje ilgus metus gyvenęs, bet kai susirgo, nuvažiavo pas seserį Ciciliją Dovendonis į Hoosac Falls, N. Y. ir ten gegužės 16 dieną mirė Klemensas Zabela. Jo žmona buvo mirus 1962 metais. Mirė

HELP WANTED-MALE-FEMALE

AUTO BODY & FENDER WORKER Experienced. Good salary. SAM'S AUTO BODY 45 Bergen Blvd., Fairview, N. J.

Alteration and fitter on dresses. Must be experienced. Apply at 223 Millburn Ave., Millburn, N. J. Chez Mode Dress Shop. (41-43)

Auto Body Man. Excellent opportunity for permanent position with quality new car dealership. Must be experienced. Apply in person to Mr. E. K. Cumming or Stanley, E. K. Cumming Co., 416 Morris Ave., Elizabeth, N. J. 351-3131 (41-47)

Leather Cutters, Union shop, Call 201-354-4318 Grand Sportswear Inc., Elizabeth, N. J. (41-42)

Maid-Experienced. First class downtown hotel requires services of an A-1 experienced & efficient maid. Also man desk clerk. Retired or semi-retired, nights. Must come well recommended. Top wages, & ideal working conditions 8:30-4:00 P. M. daily. Experienced only, call 201-278-7800, Mrs. Weber 9:30 to 3 P. M. only. (41-42)

Attention. Needed at once Aluminum Siding Mechanic or exp. helpers looking for change. No truck or equipment necessary, steady work year round. Call Mr. Wilson 201-933-7420 Bergen County. 201-937-4763 Hudson County. (41-45)

Wanted window shade installer - salesman, for leading shade mfg. Experience in installation-measuring required. Sales exp. required. Company car and expenses. Call 516-822-1190. (41-45)

Diesel mechanic. Experienced-Good salary. Good opportunity for right man. Salary open. G. M. C. Truck, Inc. (201) 434-0432, Jersey City, N. J. (41-45)

NURSES-Full time or part-time, RN or LPN, 3 P. M. to 11 P. M. and part-time 7 A. M. to 3 P. M. Good benefits. Call Glen Side Nursing Home weekdays 8 A. M. to 3 P. M. 201-464-8600, New Providence, N. J. (41-46)

Welders. Experienced in heavy plates preferred, top wages, 3 wks. vacation after 5 yrs., 4 wks. after 10 yrs., Blue Cross & Blue Shield, major medical paid by Co. SQR Inc., 100 Kentille Rd., South Plainfield, N. J. Call Bob Kramer, 7 A. M. - 4:30 P. M. For interview appt. 755-6655. (41-43)

Sample hand-experienced in knitwear to work temporary or part time on Merrow, Singer, and blind stitch machines, in Lodi, N. J. Salary open. Call Mrs. Schneider at 201-845-0184. (41-42)

sulaukęs 78 metų amžiaus. Gardneryje išgyveno 60 metų. Buvo gimęs Lietuvoje. Čia priklausė prie Lietuvių parko bendrovės. Ateidavo į progresyvių lietuvių parengimus.

Vėlionio lavonas buvo parvežtas į Gardnerį čia palaidotas gegužės 20 d. Palaidotas St. John Cemetery.

Užuojauta seseriai, giminėms ir artimiesiems.

Gegužės 18 dieną mirė Boleslovas Czekotauskas. Sirgo apie dvejus metus. Buvo Manor Nursing namuose. Buvo senas Gardnerio gyventojas. Priklausė prie Lithuanian Outing Association. Paliko liūdinčius brolių Stanislovą ir seserį Ameliją Lietuvoje. Palaidotas gegužės 20 d. St. John Cemetery.

Laidotuvėmis rūpinosi gimnazičiai.

Mirusiam amžina ramybė, o gyviesiems artimiesiems suraminimas.

Visi keturi mirusieji lietuviai buvo atvažinę į Ameriką dar prieš pirmąjį pasaulinį karą.

Gardneryje senesnieji lietuviai beveik baigia išmirti. Gaila tautiečių. . . POLITAS KULIAŠKAS

HELP WANTED-MALE-FEMALE

MACHINE SHOP HELPER. Must know machine shop tools, read micrometer. Good opportunity, benefits. Call between 9-4, Linden, N. J. 201-925-4151 (41-43)

AUTO BODY MEN

• with tools
• exp. painters
Excellent Opportunity

CALL OR VISIT MR. DE CICCIO PAINTMASTER

569 Main St. Poughkeepsie, N. Y. 914-473-1829 (41-43)

LATHE HAND. Large jobbing work opening for reliable willing man who wants a steady job under good working conditions. Top pay, benefits, all holidays. Call betw. 9-4 Linden, N. J. 201-925-4151. (41-43)

MACHINIST. All round large jobbing work. Opening for reliable willing man who wants a steady job under good working conditions. Top pay, benefits, all holidays. Call betw. 9-4 Linden, N. J. 201-925-4151 (41-43)

HELPER. Heavy work, good pay, steady job opportunity, all benefits and holidays. Call betw. 9-4 Linden, N. J. 201-925-4151 (41-43)

Maintenance Mechanic needed in our medium-size industrial plant. Electrical experience essential. Mechanical experience a must. If you can meet our needs we may have a good opportunity for you. Full company-paid benefits. Good starting salary. Contact: John Lukowicz Birma Products Corp., Jersey Mill Rd., Sayreville, N. J. 201-257-6674 (41-45)

MECHANIC Experienced on truck & forklift repairs GOOD SALARY (Plus Overtime) Company paid benefits HILLSIDE METAL PRODUCTS, INC. 262 Passaic St. Newark, N. J. (Between Clay St. Bridge & Clark St.) An Equal Opportunity Employer M/F (41-45)

Counterwoman - for night shift in fast turnover restaurant. Good salary, benefits, paid vacation, insurance, hospitalization, etc. White Diamond Restaurant, Morris & Millburn Aves., Springfield, N. J. 201-379-9835 after 1 P. M. (41-43)

Maintenance Mechanic for fiber can operation familiar with Knowlton winders, Blas-Knowlton, Angelus Seamers and related equipment. Harcourt Manufacturing Co., Jersey City, N. J. 201-333-5430. (41-43)

Hostess, mature, in charge of dining room. Waitresses full time. Cook full time. Utility people. Brandford Restaurant. Apply in person 9-4 P. M. Personnel Office, W. T. Grant Company, Middlesex Mall, South Plainfield, N. J. (41-47)

COLLEGE STUDENTS APPLY NOW COLONIAL MAIDE ICE CREAM Sell ice cream for high profit Choice routes still available Call or come in 7 days 9 A. M. to 2 P. M. 447 Market St., East Paterson, N. J. Phone 791-9020 (41-43)

Truck Mechanic. Top rate for top grade mechanic. Overtime, hospitalization, vacation, Extras. Gas & Diesel tractor, trailers, etc. 201-752-4000 (41-45)

Domestic help. Cook, housekeeper, small ranch house; 2 adults. Top salary. Experienced. 201-731-6888 or 201-731-6750. (41-45)

Nurses-registered. 4 to 12 P. M. shift, exc. fringe benefits & working cond. Apply in person: Oakview Nursing Home, Ernest Rd., Morgan, N. J. 201-721-8200. An equal opportunity employer. (41-45)

Chef. Must be experienced in all phases of cooking. Simple menu. Resort area. Year round position. Salary to \$15,000. Fee negotiable. Start immediately. Call Dennis Stone, 518-785-4523. Thomas E. Bell, Personnel Agency, 16 Maple St., Latham, N. Y. Associate member of American Culinary Feder.

HELP WANTED-MALE-FEMALE

WANTED experienced machinist with maintenance ability. Must be 1st class. All round, good pay. \$4.25 per hr. Holidays, vacation and extras. Call 201-752-4000. Mr. D. Stoppel. New Market, N. J. (36-42)

MACHINIST First Class; rate \$4.51 per hour. Day shift. Good paid benefits. UNION area. Steel Plant. Call 201-687-2003 for appointment. (37-41)

TRACTOR OWNER OPERATORS Equipped with 3 inch Liquid Pump. Liquid Food Grade. Local and long haul. 62% of gross revenue. Call Rocky. 201-435-4954. (37-46)

NURSES AIDE 3-11 Shift Experienced. Excellent Salary & Benefits. Call: ELIZABETH NURSING HOME 201-354-0002 (37-41)

HOUSEKEEPER-SLEEPIN Here is the ideal home for you if you are pleasant and reliable. Sleep in. 6 days a week, take care of baby 6 months old. Nice home good neighbors. Good references. (212) 934-6669. (37-41)

BOBST-DIE CUTTER

Experienced. Call (914) 359-7500 (37-41)

ATTENTION WANTED MACHINIST EXPERIENCED

First class, Bridgeport, up to \$4.24 p. hr., holidays, vacation & pension. MATIC TECHNOLOGY, 15-39 130 St. College Point, N. Y. Tel. 212-886-5470. (37-42)

CABINET POLISHER REFINISHER. Inside store or outside calls, full or part time. Call 245-6700 for appointment or information.

BALDWIN PIANO & ORGAN CO. 922 7th Ave., New York City, 10019 (35-41)

AUTO BODY collision man, auto body assembler, must be experienced. Steady, excellent working conditions. Top pay. JOHNNY C & D AUTO BODY. Baldwin. 516-BA 3-8176. (36-42)

BLUE SEAL ENGINEER. All benefits paid. Rotating shifts.

BAYONNE INDUSTRIES Foot of East 21st Street, Bayonne, N. J. 201-437-2200. (36-42)

PLASTIC INJECTION, MOLD DESIGNERS. Established mold shop expanding and in need of imaginative experienced designer or designers. Pleasant working conditions, paid hospitalization, other benefits, Salary commensurate with experience. Apply LINCOLN MOLD & DYE CO., 239 East First Ave., ROSELLE N. J. or call 201-241-3344. (37-41)

MISCELLANEOUS

CAMP CAATERSKILL R. D. 1 Box 163 Catskill, N. Y. FOR BOYS 6 to 16. All sports; Movies; Permanent well constructed cabins; individual beds, no double bunks. Registered nurse in cabin with small campers. CHAPEL ON GROUNDS WITH SUNDAY MASS FOR CATHOLIC CAMPERS. 8 week season JUNE 30-AUG. 25. Special FOOTBALL Week Aug. 25 -Sept. 1st. Athletic Dir. Larry Byrnes (Cathedral Prep. Coach) 914-623-4264 after 6 P. M. Dir: Mrs. Carmen Jimenez, 790 Riverside Dr., New York 10032. 212-286-5695. After June 1st call 914-246-6789.

REAL ESTATE

100 ACRES Near Washington, N. J. Approx. 5 miles from interstate Route 78. Excellent for subdivision. Zone 3/4 and 1 1/2 acre lot, approx. 1500 ft. of road frontage, beautiful view from upper half of land. Good buy at \$1275 per acre. Frank Blanche, 58 E. Washington, N. J. 689-2211. (37-41)

Binghamton, N. Y.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Jau penkiasdešimt du metai, kai išsisi Spirakų kapuose, Panevėžio rajone, mano brangi motina

Ona Vaicekauskienė

Ji mirė vos sulaukusi 52 metų amžiaus. Padėjo sveikatą, tarnaudama ponams skalbimais ir grindų plovimu.

Išėkis, brangi motinėle.

Sūnus JONAS

Is LLD 2-rosios apskrities konferencijos

Lietuvių Literatūros Draugijos 2-rosios apskrities konferencija įvyko gegužės 21 d. Lietuvių sveitinėje, Harrison, N. J.

Kadangi delegatai tesusirinko apie 12 val., tai gausiai pasidžiaugė F. Simkienė ir B. Ostapuk paraginusi, pietūs buvo valgomi prieš konferenciją. Delegatai padėkojo gausiai už skanius pietus.

Apskrities pirmininkas Jonas Grybas 1 val. atidarė konferenciją ir buvo išrinktas vedėju. Raštiškų mandatų buvo mažai, tai sekretorė sutiko juos sutvarkyti.

Kadangi tarpe delegatų buvo LLD Centro narys A. Bimba, tai buvo išskiestas pakalbėti apie organizacijos stovį. Jis kalbėjo, kad organizacija yra gerame stovyje finansiskai ir nariais. Pereitais metais duota trys knygos. „Sveisa“ eina reguliariai. Skundėsi, kad trukdo organizacijos veiklai sunkumai išleisti „Laisvę“, kai susirgo S. Večkys ir L. Lauskas. Sakė, kad darys viską, „Laisvę“ išleisti laikinai nors kartą į savaitę.

Sekretorė pranešė, kad yra 12 delegatų, kurie atstovauja 6 kuopas: iš 1 Kp. Brooklyne, 1 delegatas; 185 Kp. Ozone Park, 3 delegatai; 81 Kp. Ozone Park, 2 delegatai; 54 Kp. Elizabeth, N. J., 3 delegatai; 136 Kp. Harrison, N. J., 2 delegatai; 77 Kp. Cliffsides, N. J., 1 delegatas ir vienas nuo apskrities.

Praeitais konferencijos protokolas perskaitytas ir priimtas.

Valdybos raportai: pirmininkas J. Grybas raportavo, kad piknikas Cranford, N. J. Serelienės sode buvo labai paskmingas, bet praeitą žiemą negalėjome surengti apskrities nauda jokių parengimo, nes buvo sunku gauti laisvą dieną. Brooklyne yra daug parengimų. Sekretorė A. Rainienė raportavo iš pasisekusio parengimo pagerbimui veiklių narių Serelienės ir Vaičionienės, Cranford, N. J. Serelienės sutiko surengti pikniką ir savo kaštais pagaminti karštus pietus su tikslu, kad pelnas eitų „Laisvės“ naudai. Ir pelno liko nemažai. Šios dvi draugės buvo pagerbtos gražiai, „Laisvėje“ buvo apie jas aprašyta. Sekretorė sakė, kad ji sušaukė keletą valdybos susirinkimų, ir nutarta paaukoti „Laisvę“

\$25 per šerininę suvažiavimą. Apskrities išdininimui M. Stakovui išvykus į Kanadą pastoviam apsigyvenimui, valdyba pakvietė jo vietą užimti Eleną Siaurienę, kuri pareigas prišiemė. Valdybos raportai priimti.

Delegatų raportai: Už 1 Kuopą raportavo G. Warens - jų nariai veikvisi užsimokėję už šiuos metus. Veikti nieko negali Kuopa, nes neturi progos gauti laisvos dienos parengimui.

Už 185 Kuopą raportavo J. Bernota. Jis su pasididžiumu sako, kad jų Kuopa yra veikliausia, turi 50 narių, daug aukojam darbininkams reikalingas ir laikraščiams. Nariai užsimokėję duokles.

Už 81 Kuopą, kuri veikia kartu su New Yorko Lietuvių Moterų Klubu, raportavo Elena Siaurienė. Kuopa ir klubas veikia smarkiai, rengia parengimus, aukoja laikraščiams ir kitiems darbininkams reikalingams po keletą šimtų dolerių.

Už 54 Kuopą raportavo K. Paciušas ir I. Bečis. Sako, jiems sunku surengti bet ką, nes negauna svetainės. Narių turi 22, visi užsimokėję mokesčius.

Už 136 Kuopą raportavo P. Ramoška ir F. Simkienė. Kuopoj 12 narių. Parengimų negali surengti nes dauguma nesveikuoja. Už 77 Kp. raportavo G. Stasiukaitis, priminė, kad turi 12 narių, visi užsimokėję. Stipriau veikti nepajėgia.

Visi Kuopų raportai priimti.

Buvo daug kalbėta apie „Laisvės“ reikalus ir jos sunkią padėtį. Palikta patiems laisviečiams rūpintis, nes toliau nuo jos būnant, ne ką ir begalima padėti. Buvo kalbėta, ir didžiūmos delegatų išsireikšta, kad Centras rūpinasi išleisti knygą apie sveikatą, nes dabar nariams senstant, visi sveikata domisi. Buvo nusiskundimų, ką daryti su senomis knygomis, kurios stovi pas kuopų sekretorius ar kitus valdybos narius. Buvo patarimas - pasiųsti į Lietuvą.

Nutarta kitą konferenciją ruošti Brooklyne.

Valdyba perrinkta ta pati: J. Grybas, A. Rainienė, M. Sukaitienė, E. Siaurienė, G. Warrisonas.

Konferencija baigta 3 val. po pietų.

A. RAINIENĖ
Sekretorė

Miss Roberta Wood jauna, žymi Californijos veikėja. Pietinėje Californijoje 31-jame distrikte ji kandidatuoja į Jungtinių Valstijų Kongresą.

GUS HALL
Komunistų Partijos kandidatas į Jungt. Valstijų prezidentus.

JAMAICA HOSPITAL

Mano žodelis

Kai vasario mėnesio pradžioje išsiskyrė jau visą mėnesį vakacijų Floridoje - aplankyti savo artimuosius, tada gerai supratau, kad drg. S. Večkys dirbs be skaičiaus valandas. Dirbo šeštadieniais ir sekmadieniais. Ir tuo būdu „Laisvė“ išėjo reguliariai. Tik vienas numeris G. Washingtono gimtadienio proga nepasirodė.

Buvo malonu pasiekti savo namus. Bet mus labai sukrėtė, kai po keleto dienų išgirdome, kad drg. S. Večkys jau vargiai begali automobilių sutvarkyti, nes dešiniojos rankos nebepaliekia.

Nuo tada jau mudviejų su Petru Solomsku prasiėjo rimtos bėdos. Tiesa, nusitarėme „Laisvę“ išleisti reguliariai, bet jau iki dalininkų suvažiavimo (per keturias savaites).

Kad ir nelengvai, bet ištesėjome net po dvi laidas. Ir dar tarėmės laikytis. Aš pasižadėjau kad ir 12 valandų dirbti, ir taip tęsiau gal dvi savaites. Bet nepoilo pajutau skausmus kojose ir krūtinėje. Dar kaip tik turėjome tą vakarą ir Aido Choro „užbaigtuves“ ir ataskaitų išskausmą. Tačiau man jausmai padiktavo jas apleisti.

Parvyko namo dar stubą aptvarkiau. Bet apie 7 valandą jau pradėjau spausiti krūtinę ir vis nenustojo. Netekau jėgų. Dėkui įnamiams, kad jie, išgirdę mano „aiksėjimą“, iššaukė Jamaicą ligoninės ambulansą. Sugrįžo ir Julia. Ačiū Mildredai, kad ją parvežė. Atsidūriau ligoninėje į „emergency“ kambarį. Laimė, kad radome gydytoją, ir dar širdies ligų specialistą. Tad greitai man buvo suteikta pagalba.

Ir nuo šios dienos (gegužės 19 d.) prasiėjo virš trijų savaitų nelengvas visokiomis „mašinerijomis“ gydymas. Dabar jaučiuosi linksmas, labiau siai, kad gaunu daug, daug ir be galo gražių kortų. Nemažai turėjau ir lankytojų. Dėkoju visiems nuolat širdžiausiai. Ypač Aido choristams už taip malonias, ir dar su parašais, kortas.

Beje, sakoma, kad „nėra to blogo, kad nesibaigtų geru.“ Taip ir man pasitaikė. Mano rankos buvo išbertos nuo kokios ten elergijos. O dabar begydant širdį visokiais vaisiais (adatomis), dingo visos kvarabos, net kojos išsitaisė, nebeliko jokios raukšlėlės. Gydytojas taip ir sakė: kojų arterijos priklauso širdies kombinacijai. Esu dar ne per drūtas, bet sveikas, ir jau žadu greitai būti arčiau jūsų visų, draugai.

JONAS LAZAUSKAS

Maskvos Bernadskio geochemijos ir analitinės chemijos instituto mokslininkai nustatė, kad kasmet ant mūsų planetos nusėda 2-5 mln. t kosminių dulkių. Lyginant juos su magnetinių rutulių - susilydusių kosminių dalelių kiekį atmosferiniuose krituliuose, sniege, jūros dumblė ir senose druskingose nuogulose, jie padarė išvadą, kad kosmoso pasiuntinių dabar pasiekia Žemę ne daugiau, kaip ir prieš 500 mln. metų, per tą laiką planeta „pasunkėjo“ daugiau kaip milijoną milijardų tonų. Tačiau tai sudaro tik 0,01% visos Žemės masės.

NEW YORKO NAUJIENOS

Birželio 29 d. Angela Davis atvyks čia kalbėti masiniame mitinge Madison Square Gardene. Ją sveikinti suvyks iš plačios apylinkės. Tai bus liaudies laimėjimo demonstracija. Pradžią 7:30 val. vakare.

Miestas gauna \$4,114,421 iš valstijos kovai prieš kriminalizmą.

Rytiniame Manhattane apie 20 vaikėzų, peiliais apsiginklavę, užpuolė tėvą, jo dukrą ir sūnų. Tėvas pasigrobė numestą peilį ir gindamasis sužeidė keletą užpuolikų, kuriems teko ligoninėn atsidurti.

Kėturi Rikers Island kašėjimo kaliniai apkaltinti už riaušių kėlimą vasario 27 d. Jiems bausmė bus paskirta birželio 28 d.

Cia atvykęs demokratų prezidentinis kandidatas McGovern turi gražaus pasisekimo. Minios jį visur sveikina. Masiniame mi-

tinge jis pasmerkė karą. Birželio 20 d. pirminiuose rinkimuose jam tenka pirmenybė.

Nuomininkų streikas priverstė Hudson Realty kompaniją paskirti \$47,000 penkių namų remontui.

Majoras Lindsay ragina visus nepirkti streikaučių paruoštų ir čia atvežtų salotų. Jis uždraudė miesto ligoninėms salotas vartoti.

Studentai skundžiasi, kad vasarinių darbų sunku mieste gauti.

20,000 ligoninių tarnautojų sudarė demonstraciją prie miesto rotušės. Reikalauja didesnių atlyginimų ir geresnių darbo sąlygų.

Šimtai gaisragesių neatina į darbą. Jie praneša, kad „susirgo.“ Taip jie pareiškia protestą dėl nesutarimo su miesto administracija.

Popietė su svečiais iš Lietuvos

Birželio 11 d. Bronė ir Walteris Keršuliai susikvietė burelį savo artimų bičiulių į savo rožėmis ir kitomis gėlėmis pasipuošusią sodą. Atvyko ir Lietuvos žurnalistas Sinkevičius su žmona, kartu atsivežė ir du svečius iš Lietuvos.

Skaniai besivašinant P. Venta supažindino visus su svečiais, kurie geg. 28 d. atvyko su tarybine grupe ir plačiai pakeliavo po Jungtines Valstijas, o birželio 14 d. grįžo namo.

Įdomu buvo pasiklausyti iškalbingų ir malonių svečių. Pranas Vitkauskas-kaunietis, Drobės Susivienijimo direktorius. Susivienijimas turi tris drobės audimo fabrikus. Viena fabrike dirba 2,200 žmonių, 150 inžinierių. Pagamina į metus 3.2 milijonus metrų auduko. Pranas gimęs 1917 m. Turi žmoną Aldoną, dukras Giedrūtę ir Ramutę, sūnų Algirdą.

Algirdas Stakvilevičius - Kirsnos kolūkio pirmininkas. Kolūkis turi 2,400 hektarų žemės. Gamina pieną ir mėsą. Per metus pagamina apie 2 milijonus litrų pieno ir 300 tonų mėsos.

J. G.

Amerikiečiai karo belaisviai Šiaurės Vietname.

“Laisvės” direktoriams

Direktorių posėdis įvyks pirmadienį, birželio 26 d., 4 val. po pietų. Laisvės salėje. SEKR.

Mirė

Birželio 15 d. mirė Ona Petraitienė, 84 metų amžiaus, po ilgos ligos. Buvo palaidota birželio 17 d.

Petraitienės vyras mirė 1950 metais. Ji gyveno Brooklyne, Coney Island Ave., su sesute Antonette Wolfe. Liko ir daugiausi giminaičiai. I. M-NE

Atsiprašymas

Philadelphiete draugė Tureikienė rašo, kad jinai parengime pas Albertą aukojus per mane dešimt dolerių mūsų Aido choro pasveikinimui jo 60-mečio jubiliejaus proga, bet nemačiusi tai paskelbtą „Laisvėje.“ Tebeturiu sąrašą per mane aukojusių, bet šios geros draugės vardas nėra. Galimas daiktas, kad pamiršau ar nespėjau ant vietos užrašyti. Labai atsiprašau. Tą dešimtinę eina aidičiams. A. B.

Jersey City, N. J. - Gaisras smarkiai apdegino tris namus. Žuvo 5 vaikai ir 7 žmonės buvo apdeginti.

Dedicated People

There are many dedicated people who believe in friendship, humanity and find fulfillment in helping others. Dr. Herman A. Estrin, a Newark College of Engineering English professor is one of them. Some time ago he was honored by his students on his 25th anniversary at the college. The teacher was chiefly honored for his work as adviser to the college newspaper, yearbook and literary magazine during the past 25 years. This has all been done in his spare time, without pay.

Author of 11 books on journalism, teaching, technical writing and language and recipient of two awards for excellence in teaching, Dr. Estrin likes the classroom best of all. He enjoys meeting the students, inspiring them and teaching them to write well, speak well, read well and prepare themselves to be effective, professional men.

One of Dr. Estrin's students was Newark Mayor Kenneth A. Gibson.

How important is a teacher's role in society is needless to say. They say that young people are getting away from us all. The restlessness, disillusion have driven many youngsters away from the United States. More Americans are to be found in Europe now than ever before, mostly in Sweden, Denmark, Germany, Holland and France, and most of them are young people. Many of them find that the only way to live is to be a citizen of the world. They may have something there. ILSE

Mrs. Sally Davis, motina Angela Davis, labai džiaugiasi ir didžiuojasi jos dukros išteisanimu.

Grįžo pasitenkinusios viešnage

Praeitą savaitgalį iš Tar. Lietuvos sugrįžo seserys Elena ir Amilija Jeskevičiutės. Iš labai trumpo pasikalbėjimo su Amilija tiktai telefonu, gavau supratimą, kad jų kelionė į jų tėvų žemę buvo labai laiminga ir kad jos sugrįžo į savo gimtinę labai pasitenkinusios viešnage. Neabejoju, kad jos savo gyvytais išpūdziais pasidalydys su platesne lietuvių visuomene. Lauksime ir tikėsime.

REPORTERIS

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Washingtonas. - Jungtinėse Valstijose šiuo metu gyvena daugiau kaip pusė milijono kubiečių.

LONDONAS. - Sudužus lėktuvui 118 žmonių žuvo, tarp kurių buvo 30 amerikiečių.

Philadelphia, Pa. - 4,500 General Electric kompanijos darbininkų paskelbė streiką prieš kompanijos reikalavimą dirbti viršvalandžius, kuomet yra daug bedarbių.

TOKIJAS. - Japonijos premjeras Sato paskelbė, kad jis rezignuoja. Premjeru išbuvo pusaštuonių metų.

Parana, Argentina. - Autobusui nusiritus į upelį žuvo 15 keleivių.

Mineola, L. I., N. Y. - Nassau pavieto grand džiurė apkaltino 24 kalėjimo sargus už brutalumą su kaliniais ir narkotikų parduvinėjimą kalėjime.

Dacca, Bangladešas. - Keleiviniam traukiniui susidūrus su prekybiniu traukiniu žuvo 76 ir sužeista apie 500 žmonių.

Meksikoje pasirodė dėmėtoji šiltinė epidemijos kelyje, reportuoja daktarai.

Havana. - Kubą nuolat didina prekybinį laivyną.